

**Uchwała Nr.....
Rady Gminy Mińsk Mazowiecki**

z dnia r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) uchwała się, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mińsk Mazowiecki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
Marcin Ciszkowski
WA-10512

UZASADNIENIE
do uchwały w sprawie przyjęcia
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Mińsk Mazowiecki
na lata 2021-2027

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt I ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1876) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.).

Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

*Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Mińsk Mazowiecki
z dnia*

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY MIŃSK MAZOWIECKI
NA LATA 2021-2027**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	15
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	15
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	15
3. DEMOGRAFIA	16
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	19
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	20
6. GOSPODARKA.....	21
7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE	22
8. EDUKACJA I KULTURA	23
9. OCHRONA ZDROWIA.....	27
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	28
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	33
12. POMOC SPOŁECZNA.....	35
13. BEZROBOCIE	49
14. BEZDOMNOŚĆ.....	53
15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	54
16. SYTUACJA DZIECKA.....	61
17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	65
18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	69
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY	72
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS	74
21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	77
22. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	86
III. PROGRAMOWANIE	88
1. WIZJA I MISJA.....	88
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	89
3. PROGNOZA ZMIAN	105
4. RAMY FINANSOWE.....	108
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	109
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA.....	110
7. PROGRAMY I PROJEKTY	111
UWAGI KOŃCOWE	112

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki został przygotowany na lata 2021-2027. W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 13 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 54% mężczyzn i 38% kobiet, zaś 8% badanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 56-65 lat (31%) i 46-55 lat (23%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 36-45 lat i powyżej 65 lat (po 15%) oraz osoby w wieku 20-25 lat (8%) i taki sam odsetek respondentów nie określił swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia oraz osoby w wieku 26-35 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to najwięcej respondentów zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego (46%). Kolejne grupy stanowiły

osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (31%), średnim (15%) oraz podstawowym (8%).

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 69% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Mińsk Mazowiecki od urodzenia, a 31% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 13 do 56 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
13	kobiety (38%)	20-25 lat (8%)	od urodzenia (69%)	podstawowe (8%)
		36-45 lat (15%)		zasadnicze zawodowe (31%)
	mężczyźni (54%)	46-55 lat (23%)	od 13 do 56 lat (31%)	średnie (15%)
		56-65 lat (31%)		wyższe (46%)
	brak deklaracji (8%)	pow. 65 lat (15%)		
		brak deklaracji (8%)		

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 14 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 57% mężczyzn i 36% kobiet, natomiast 7% ankietowanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były grupy osób w wieku 46-55 lat i 56-65 lat (po 29%), a kolejne liczne grupy stanowiły osoby w wieku powyżej 65 lat (21%) oraz 36-45 lat (14%). Najmniej licznie reprezentowana była grupa osób w wieku 20-25 lat (7%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia oraz osoby w wieku 26-35 lat. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
14	kobiety (36%)	20-25 lat (7%)	od urodzenia (57%)	podstawowe (7%)
		36-45 lat (14%)	od 13 do 56 lat (29%)	zasadnicze zawodowe (21%)
	mężczyźni (57%)	46-55 lat (29%)	brak deklaracji (14%)	średnie (29%)
		56-65 lat (29%)		wyższe (29%)
	brak deklaracji (7%)	pow. 65 lat (21%)		brak deklaracji (14%)

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 7 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75 z późn. zm.)

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.).

Podczas realizacji strategii znajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”
- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”

7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. Już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r. W związku z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”.

W KPR znalazła się bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Na mocy Traktatu z Lizbony Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021-2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii COVID-19, 27 maja 2020 r. zaproponowano **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy państw członkowskich uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację

cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. Ta inicjatywa KE nazywana została w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,

- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - Polska Cyfrowa,

- Kapitał ludzki,
- Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny,
 - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
 - Kapitał społeczny,
 - Sprawne państwo.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1.1 Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,

1.2 Rozwój i wzmocnienie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmocnienia uczestnictwa w kulturze,

2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,

2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,

2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,

2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne:

3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,

3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,

3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030

– Innowacyjne Mazowsze

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 została opracowana na podstawie doświadczeń z realizacji poprzednich strategii oraz identyfikacji problemów, które ujawniły się w trakcie poprzedniego i bieżącego okresu programowania Unii Europejskiej. Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, którym powinno sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Choć Strategia jest pomyślana dla perspektywy długookresowej do 2030 roku, umożliwiając szersze i perspektywiczne spojrzenie na rozwój, działania podporządkowane poszczególnym celom dotyczą okresu programowania 2014-2020.

Strategia zawiera długofalową wizję rozwoju województwa mazowieckiego, w myśl której Mazowsze do roku 2030 stanie się regionem spójnym terytorialnie, konkurencyjnym, innowacyjnym, zapewniającym mieszkańcom bardzo dobre warunki życia. Nadrzędnym (głównym) celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Celowi nadrzędnemu (głównemu) podporządkowano cele strategiczne spójne z długofalowymi priorytetami rozwoju regionu.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego

na lata 2021-2030 – w trakcie opracowywania

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego do roku 2020 była dokumentem, który wyznaczał główne kierunki działań samorządu wojewódzkiego w obszarze polityki społecznej, służące poprawie jakości życia mieszkańców. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie, jako jednostka samorządu województwa realizująca zadania w zakresie polityki społecznej, przystąpiło do opracowania projektu Strategii Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego do roku 2030, która wyznaczy kierunki rozwoju polityki społecznej województwa na kolejne lata.

Na podstawie Zarządzenia Dyrektora Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej w dniu 28 listopada 2019 r. powołany został „Zespół do przygotowania założeń Strategii Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030 oraz programów wojewódzkich”, którego zadaniem jest koordynowanie prac związanych z aktualizacją i opracowaniem nowej Strategii. W ramach prac Zespołu ustalony został harmonogram prac nad Strategią oraz podjęto decyzję o wyłonieniu w ramach postępowania zespołu eksperckiego, który przygotuje nową Strategię. Pierwszym etapem prac nad strategią jest przygotowany pod koniec 2020 r. dokument: Opracowanie nt. „Diagnozy problemów społecznych na Mazowszu oraz „Koncepcja opracowania „Strategii Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030””.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2017-2022

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2017-2022 jest jednym z kluczowych dokumentów planistycznych opracowywanych przez samorząd powiatowy, a zarazem podstawowym instrumentem zarządzania problemami społecznymi na terenie powiatu. Na potrzeby niniejszego dokumentu została sformułowana misja: „Powiat Miński wspiera i umacnia rodzinę oraz tworzy system rozwoju przeciwdziałającego wykluczeniu społecznemu mieszkańców”. Przeprowadzona diagnoza i analiza problemów społecznych występujących na terenie powiatu stała się podstawą do określenia sześciu podstawowych celów prowadzących do rozwiązania tych problemów i realizowania misji:

1. Wsparcie rodziny oraz rozwój systemu opieki nad rodziną i dzieckiem.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.
3. Ograniczenie zjawiska bezrobocia.
4. Promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku alkoholizmu i przemocy w rodzinie.
5. Wsparcie osób niepełnosprawnych, starszych oraz niezaradnych życiowo.
6. Wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych.

Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025 – Aktualizacja

Przygotowana aktualizacja dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025 została opracowana z myślą o funkcji zarządczej

(administracyjnej) – jest to wewnętrzna funkcja Strategii jako dokumentu, w oparciu o który jest realizowana polityka rozwoju i podejmowane są kluczowe (strategiczne) decyzje w gminie. Aktualizacja Strategii wpisuje się w proces zarządzania strategicznego obejmujący: diagnozę, przyjęcie celów, realizację strategii, monitoring, ocenę aktualności i adekwatności (elementy ewaluacji) i aktualizację.

W aktualizacji Strategii przeformułowano poprzednią wizję rozwoju w kierunku współczesnych wyzwań: „Gmina Mińsk Mazowiecki atrakcyjnym miejscem zamieszkania, rozwijającym się zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego, tworzącym warunki dla rozwoju gospodarczego i wykorzystującym położenie wokół miasta”, a także zredefiniowano – w kontekście wyników monitoringu operacyjnego i konsultacji z interesariuszami – cele rozwojowe. Ponadto zdecydowano o uporządkowaniu hierarchii celów oraz odniesieniu się w nich głównie do zadań własnych gminy.

Realizacja docelowego stanu rozwoju zapisanego w wizji możliwa będzie poprzez realizację poniższych celów strategicznych:

- **Cel strategiczny 1:** Zapewnienie osiągnięcia ładu przestrzennego;
- **Cel strategiczny 2:** Podnoszenie jakości życia przez dostęp do podstawowej infrastruktury komunalnej i usług publicznych;
- **Cel strategiczny 3:** Integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniom;
- **Cel strategiczny 4:** Upowszechnianie idei samorządności i aktywizacja społeczności lokalnej.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Mińsk Mazowiecki to gmina wiejska położona we wschodniej części województwa mazowieckiego (podregion warszawski-wschodni), w obrębie zachodniej części powiatu mińskiego. Zajmuje obszar 112,3 km², co stanowi 9,7% powierzchni powiatu, i jest jedną z trzynastu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy okala miasto Mińsk Mazowiecki, a także graniczy z gminami: Dębe Wielkie, Stanisławów, Jakubów, Cegłów, Siennica – w powiecie mińskim oraz Kołbiel i Wiązowna – w powiecie otwockim.

Gmina Mińsk Mazowiecki wchodzi w skład Obszaru Metropolitalnego Warszawy. Do gminy należą czterdzieści trzy miejscowości zorganizowane w czterdzieści sołectw: Anielew, Arynów, Barcząca, Brzoze, Borek Miński, Budy Barcząckie, Budy Janowskie, Cielechowizna i Prusy, Chmielew, Chochół i Tartak, Dziękowizna, Dłużka, Gamratka, Grabina, Grębiszew, Gliniak, Huta Mińska, Iłowiec, Józefów, Karolina, Kolonia Karolina, Kluki, Królewiec, Mikanów, Maliszew, Marianka, Stara Niedziałka, Niedziałka Druga, Nowe Osiny, Osiny i Kolonia Janów, Podrudzie, Stojadła, Targówka, Wólka Iłowiecka, Wólka Mińska, Janów i Ignaców, Zakole Wiktorowo, Stare Zakole, Zamienie, Żuków. Miasto Mińsk Mazowiecki jest siedzibą gminy, nie będąc jej częścią.

Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Stojadła (1 161 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Borek Miński (35 osób).

Na terenie gminy działa 18 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. prowadzeniem działalności dobroczynnej na rzecz niepełnosprawnych, promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych. Gmina Mińsk Mazowiecki, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania Ziemi Mińskiej.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Mińsk Mazowiecki pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dogodny położenie geograficzne i komunikacyjne (drogi krajowe, kolej, bliskość miasta stołecznego Warszawy) oraz sprzyjające rozwojowi turystyki walory przyrodnicze i krajobrazowe. Duże znaczenie badani przywiązywali również do stałego i dynamicznego rozwoju gminy, inwestycji w infrastrukturę oraz sprawnie działającego transportu publicznego. Wypełniający ankietę docenili działania na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców, intensywną rozbudowę oraz korzystne warunki do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Respondenci wspomnieli też o atrakcyjnych terenach inwestycyjnych oraz dużych kompleksach leśnych.

Wśród wypowiedzi ankietowanych na temat słabych stron gminy najczęściej pojawiała się kwestia ograniczeń finansowych na rozwój i inwestycje oraz niewystarczający, w stosunku do potrzeb, budżet gminy. Za równie istotną kwestię pytani uznali niezadowalający poziom infrastruktury gminnej. W tym kontekście najczęściej wspomniano o konieczności dalszego rozwoju sieci kanalizacyjnej i gazowej oraz budowie parkingów i chodników. Według ankietowanych problem stanowi także brak uchwalonego planu zagospodarowania przestrzennego gminy, niespójna strategia rozwoju oraz opieszałość w działaniach. Wypełniający ankietę wspomnieli także o niewielkim zaangażowaniu mieszkańców w życie społeczne oraz nadmiernej biurokracji.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę gminną (modernizacja dróg, rozbudowa kanalizacji, gazyfikacja, budowa chodników) oraz poprawę funkcjonowania komunikacji autobusowej. Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli też opracowanie kierunków rozwoju polityki senioralnej, realizowanie programów aktywizujących najstarszych mieszkańców gminy oraz utworzenie klubów seniora. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano dalszy rozwój bazy rekreacyjno-sportowej, rozbudowę szkół, przedszkoli i placów zabaw, a także zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę turystyczną, wytyczanie ścieżek rowerowych oraz tworzenie zaplecza hotelarsko-gastronomicznego.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2020 r. gmina liczyła 15 389 osób, wśród których było 7 807 kobiet, które stanowiły 50,7% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu

137 osób na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2018-2020 ogólna liczba mieszkańców gminy systematycznie rosła. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba najstarszych mieszkańców gminy się zwiększała, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym ulegała wahaniom.

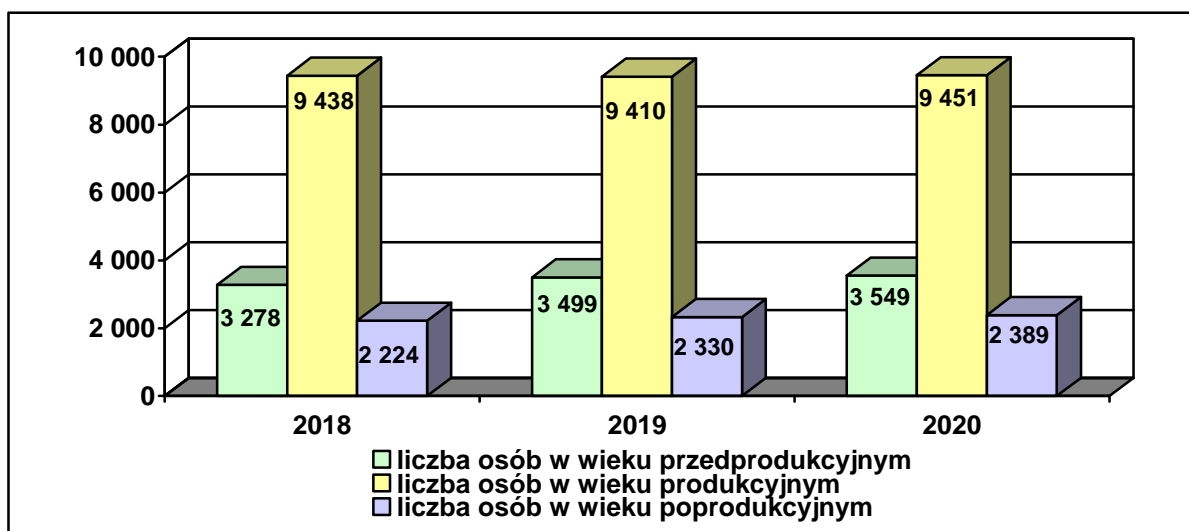
W latach 2018-2020 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą dodatnią. Saldo migracji ludności gminy w latach 2018-2020 wahało się, ale było stale dodatnie. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 278	3 499	3 549
liczba osób w wieku produkcyjnym	9 438	9 410	9 451
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 224	2 330	2 389
ogółem	15 107	15 239	15 389

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

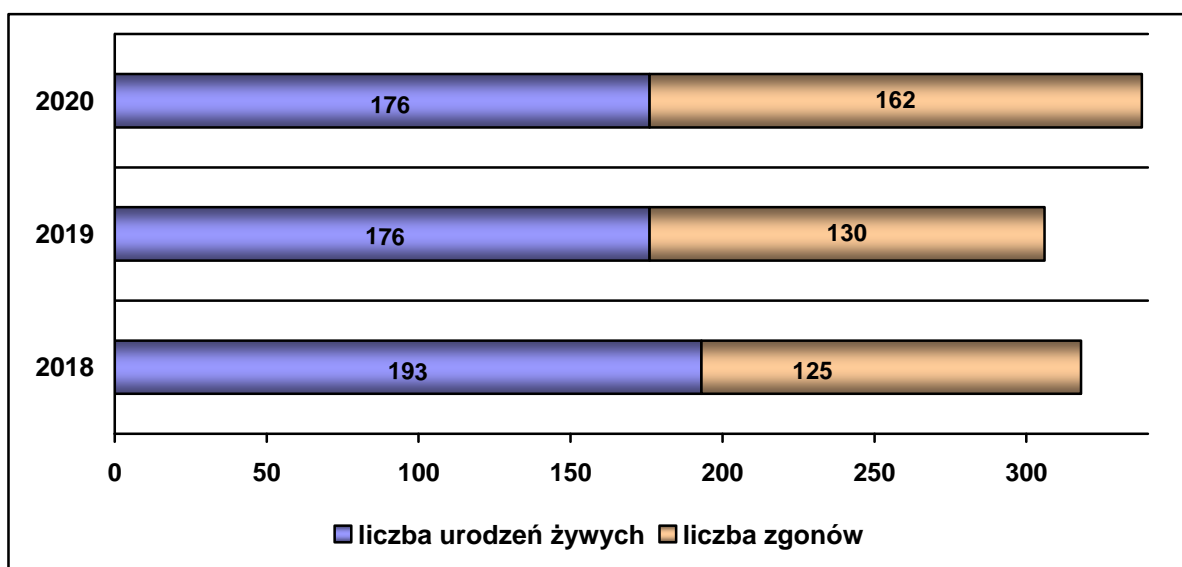
Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń żywych	193	176	176
liczba zgonów	124	130	162
przyrost naturalny	+68	+46	+14

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba zameldowanych osób spoza gminy	619	717	672
w tym z zagranicy	37	39	31
liczba osób wymeldowanych poza gminę	560	580	539
w tym za granicę	0	4	0
saldo migracji ogółem	+59	+137	+133

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Sieć wodociągowa w gminie Mińsk Mazowiecki jest dobrze rozwinięta – wszystkie wsie gminy objęte są zbiorowym zaopatrzeniem w wodę. Sieć zasilana jest z 3 stacji uzdatniania wody (SUW) zlokalizowanych na terenie gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki we wsiach: Janów, Królewiec, Zamienie oraz w mniejszej części z gmin ościennych – gminy Jakubów (SUW we wsi Mistów) oraz miasta Mińsk Mazowiecki z sieci wodociągowej PWiK Sp. z o.o. Na koniec 2020 r. do czynnej sieci wodociągowej o długości 244,43 km było podłączonych ponad 85,3% mieszkańców obszaru gminy.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 108,08 km i korzysta z niej ok. 39% mieszkańców. Dostawcą usług wodociągowo-kanalizacyjnych na terenie gminy jest samorządowa jednostka organizacyjna Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Mińsku Mazowieckim. W eksploatacji Zakładu jest 38 sieciowych przepompowni ścieków i 148 przydomowych przepompowni ścieków. Ścieki z terenu gminy Mińsk Mazowiecki odprowadzane są poprzez gminną sieć kanalizacyjną do systemu kanalizacji miasta Mińsk Mazowiecki. Na styku gminy i miasta w granicy administracyjnej występuje 10 punktów odbioru ścieków, gdzie zainstalowano przepływomierze ścieków i poprzez miejski system kanalizacji ścieki trafiają do oczyszczalni, w której są poddawane procesom technologicznym. System miejskiej kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalnia ścieków są własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Mińsku Mazowieckim.

Najbliższy Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajduje się w mieście Mińsk Mazowiecki. Z sieci gazowej (68 km), doprowadzanej gazociągiem miejskim, korzystają mieszkańcy czterech wsi graniczących z miastem Mińsk Mazowiecki – Stojadła, część Karoliny, Królewca i Targówki. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2020 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	244,43
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	13 127
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	108,08
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	6 033
oczyszczalnie ścieków	

liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	b.d.
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	68
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	b.d.
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	289
w tym długość dróg gminnych (w km)	192

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2018-2020:

Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2020

inwestycje w 2018 r.
<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz przebudowa i rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Janowie; • Przebudowa drogi gminnej – ul. Leśna w Stojadłach; • Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Brzózem, Hucie Mińskiej i Janowie.
inwestycje w 2019 r.
<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa ul. Lipowej w Targówce; • Przebudowa (w części) drogi w miejscowości Nowe Osiny, ul. Św. Józefa i ul. Piękna.
inwestycje w 2020 r.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiźnie; • Budowa kanalizacji sanitarnej w Nowych Osinach i Osinach – część południowa.

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

5.KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 289 km (w tym drogi gminne 192 km). Przez obszar gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 92 i autostrada A2 będące elementami europejskiego korytarza transportowego (Kil Berlin – Warszawa – Moskwa), droga krajowa nr 50 (Ciechanów – Płońsk – Sochaczew – Grójec – Mińsk Mazowiecki – Ostrów Mazowiecka), droga wojewódzka nr 802 (Mińsk Mazowiecki – Seroczyn), a także drogi powiatowe i gminne, realizujące połączenia z sąsiednimi gminami oraz powiązania z drogami krajowymi i wojewódzkimi. Wzdłuż głównych dróg skupia się osadnictwo, a także odgrywająca coraz większą rolę zabudowa produkcyjno-usługowa.

Na obszarze gminy funkcjonuje także infrastruktura kolejowa. Trasa Krusze – Piława z boczną w Arynowie (obsługująca głównie ruch towarowy) oraz zmodernizowana linia międzynarodowa E-20 (granica państwa – Kunowice – Warszawa – Siedlce – Terespol – granica państwa), która oprócz znaczenia w komunikacji międzynarodowej, spełnia również bardzo istotną rolę dla ruchu lokalnego. Korzystają z niej pociągi typu podmiejskiego relacji Siedlce – Mińsk Mazowiecki – Warszawa, znacznie ułatwiając mieszkańcom gminy dojazd do szkół i zakładów pracy w Mińsku Mazowieckim i w Warszawie (przystanek osobowy w miejscowości Barcząca).

Usługi komunikacyjne na terenie gminy świadczą autobusy PKS Łosice, PKS Sokołów oraz przewoźnicy prywatni: BAGS, RAPIT, Rorbi-Tour, P.H.U. WERS-POL i MEX.

Gmina Mińsk Mazowiecki położona jest w odległości ok. 40 km od Warszawy (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa mazowieckiego), ok. 50 km od Siedlec i ok. 151 km od Terespoła.

6. GOSPODARKA

Pomimo że rolnictwo w gminie Mińsk Mazowiecki utraciło dominującą rolę wśród źródeł utrzymania ludności na rzecz pozarolniczej działalności, to jego rola nadal jest znaczna. Użytki rolne zajmują ponad 60% powierzchni gminy, lasy stanowią blisko 27% jej terenu. Poniższe tabele przedstawiają strukturę gruntów oraz dane dotyczące gospodarstw rolnych w gminie.

Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	11 234
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	6 754
w tym powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych	b.d.
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	2 990
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	1 490

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Tabela 9. Gospodarstwa rolne na terenie gminy

zakres danych	
liczba gospodarstw rolnych na terenie gminy	2 069
średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego (w ha)	2,57

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

W 2020 r. na terenie gminy funkcjonowało 2 069 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 2,57 ha.

Na obszarze gminy dominują gleby średniej jakości IIIa, IIIb, IVa, IVb oraz V i VI klasy bonitacyjnej. W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż i ziemniaków, w mniejszym stopniu warzyw gruntowych. Znacznie mniejszą rolę odgrywa hodowla trzody chlewnej i bydła.

Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	1 344	1 413	1 478
liczba podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym	1 321	1 389	1 451
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 157	1 219	1 272

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych statystycznych GUS-u na koniec 2020 r. na terenie gminy funkcjonowało 1 478 podmiotów gospodarki narodowej ogółem, w tym 1 451 podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym. 1 272 podmioty w sektorze prywatnym prowadzone były przez osoby fizyczne. Najwięcej z nich prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów. Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były budownictwo i przetwórstwo przemysłowe.

7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

W 2020 r. gmina Mińsk Mazowiecki posiadała w swoich zasobach 10 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 376,9 m². W mieszkaniach tych zamieszkiwało 15 osób. Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2020 r. gmina dysponowała 28 takimi lokalami o łącznej powierzchni 980,01 m², zamieszkiwało je 48 osób. Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2018-2020 zawiera poniższa tabela.

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkań komunalnych	36	27	10
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	1 261,9	956,9	376,9

liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	58	22	15
liczba mieszkań socjalnych	0	28	28
łącna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	0	980,01	980,01
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	0	52	48

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W Mińsku Mazowieckim tej formy wsparcia udziela Urząd Gminy, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 12. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	3	2	3
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	2 261	1 373,25	8 457,40

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2020/2021 w gminie funkcjonowało 16 placówek systemu oświaty: w tym 9 placówek wychowania przedszkolnego oraz 7 szkół podstawowych. Dane na temat przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych i nauczycieli w nich zatrudnionych zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 13. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	9	463	50
w tym przedszkola	2	138	14
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	7	325	36

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Tabela 14. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	7	1 397	239
szkoły ponadpodstawowe	–	–	–

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Tabela 15. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Publiczne Przedszkole „AKWARELKA” w Nowych Osinach	ul. Piękna 21, Nowe Osiny, 05-300 Mińsk Mazowiecki
2.	Niepubliczne Przedszkole pn. „Centrum Małych Odkrywców” w Nowych Osinach	ul. Warszawska 17, Nowe Osiny, 05-300 Mińsk Mazowiecki
3.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Brzózem	ul. Szkolna 20, Brzóze, 05-300 Mińsk Mazowiecki
4.	Szkoła Podstawowa im. Karola Wojtyły w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiznie	Cielechowizna 1a, 05-300 Mińsk Mazowiecki
5.	Szkoła Podstawowa im. księdza Antoniego Tyszki w Janowie	ul. Strażacka 18, Janów, 05-300 Mińsk Mazowiecki
6.	Szkoła Podstawowa im. Generała Józefa Hallera w Mariance	Marianka, ul. Wspólna 70, 05-300 Mińsk Mazowiecki
7.	Szkoła Podstawowa im. Rodziny Sażyńskich w Starej Niedziałce	ul. Mazowiecka 154, Stara Niedziałka, 05-300 Mińsk Mazowiecki
8.	Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Stojadłach	ul. Południowa 20, Stojadła, 05-300 Mińsk Mazowiecki
9.	Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Zamieniu	ul. Kołbielska 36, Zamienie, 05-300 Mińsk Mazowiecki

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Jednostką zajmującą się obsługą szkół podstawowych i przedszkoli z terenu gminy Mińsk Mazowiecki jest Gminny Zespół Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Szkół w Mińsku Mazowieckim.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Biblioteka Publiczna Gminy Mińsk Mazowiecki z siedzibą w Stojadłach. Najważniejszą funkcją placówki jest gromadzenie, opracowanie, przechowywanie, udostępnianie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. W 2020 r. biblioteka posiadała księgozbiór liczący 25 513 wolumenów, a z jej oferty korzystało 592 czytelników. Biblioteka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa oraz liczne wydarzenia kulturalno-oświatowe, m.in. lekcje biblioteczne, konkursy literackie, czytelnicze, recytatorskie, pogadanki, warsztaty oraz spotkania autorskie.

Ważną imprezą w gminie jest odbywający się w miejscowości Janów Piknik Lotniczy. Impreza organizowana jest z okazji święta stacjonującej tu 23. Bazy Lotnictwa Taktycznego, najstarszej jednostki polskiego lotnictwa wojskowego.

Główną atrakcją pikniku jest możliwość bezpośredniego zapoznania się z najnowocześniejszą w Polsce technologią lotniczą. Impreza cieszy się ogromnym powodzeniem, przyciągając uczestników także spoza gminy.

Animatorami życia kulturalnego są 2 świetlice wiejskie zlokalizowane we wsiach sołeckich Barcząca i Targówka, które pełnią funkcje lokalnych ośrodków kultury i są miejscem wielu imprez kulturalnych oraz zebrań wiejskich, jak również Ochotnicze Straże Pożarne, które inicjują wydarzenia sportowo-rekreacyjne.

Na terenie gminy ukazuje się przygotowywany przez Urząd Gminy bezpłatny biuletyn informacyjny „Głos Ziemi Mińskiej”. Czasopismo opisuje sprawy bieżące z życia gminy, promuje imprezy kulturalne, sportowe i rekreacyjne oraz informuje lokalną społeczność o bieżących wydarzeniach, działaniach władz samorządowych oraz realizowanych projektach.

Tabela 16. Placówki kultury w gminie w 2020 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	–	–	–
świetlice	2	b.d.	b.d.
biblioteki i filie	1	592	2,25 etatu

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Tabela 17. Wykaz placówek kultury w 2020 r.

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Biblioteka Publiczna Gminy Mińsk Mazowiecki	Stojadła, ul. Południowa 20, 05-300 Mińsk Mazowiecki
2.	Świetlica „Przyjazny Zakątek w Barczącej	ul. Prosta 1, 05-303 Barcząca
3.	Świetlica Środowiskowa w Targówce	ul. Mazowiecka 39, 05-300 Targówka

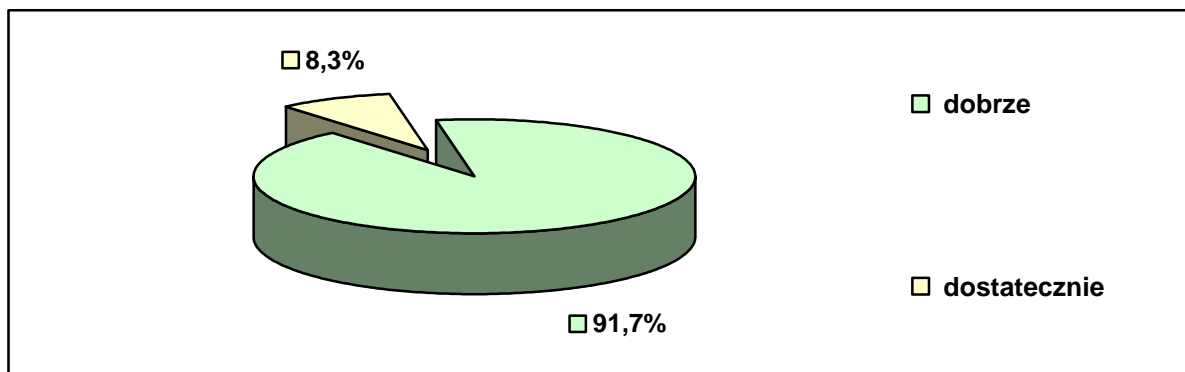
Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie. Według 91,7% ankietowanych jest ona dobra, zaś 8,3% respondentów stwierdziło, że jest dostateczna. Nikt z badanych nie przyznał, że jest ona niedostateczna.

Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

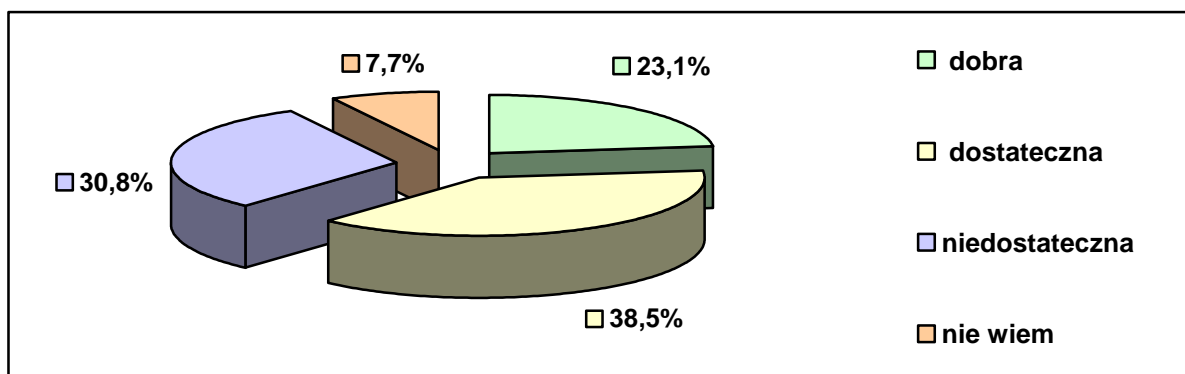
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to została oceniona także pozytywnie, bowiem 63,6% ankietowanych stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Jednak 18,2% badanych wyraziło odmienną opinię i taki sam odsetek respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Zdaniem jednej czwartej badanych brak opieki nad dziećmi do lat 3 nie jest problemem dla mieszkańców. Jednocześnie taki sam odsetek (25%) respondentów postrzega brak placówek opieki nad dziećmi do lat 3 jako problemem. Połowa ankietowanych miała trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Bardzo pozytywnie oceniono obecną ofertę kulturalną w gminie. Według 38,5% ankietowanych jest ona dobra, z kolei 23,1% badanych przyznało, że jest dostateczna. Jednak 30,8% respondentów było przeciwnego zdania. Opinii w tej kwestii nie wyraziło 7,7% pytanym. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki w 2020 r. nie działały przychodnie zdrowia, funkcjonowało natomiast 8 prywatnych gabinetów lekarskich. Mieszkańcy korzystali głównie z usług zdrowotnych świadczonych przez SPZOZ Przychodnię Podstawowej Opieki Zdrowotnej, zlokalizowaną przy ul. Kościuszki 9 w mieście Mińsk Mazowiecki. Ponadto pacjenci z terenu gminy leczeni byli w Szpitalu Powiatowym przy ul. Szpitalnej 37 i pozostałych przychodniach w mieście Mińsk Mazowiecki. W gminie, w miejscowości Stojadła przy ul. Warszawskiej 61, funkcjonuje 1 apteka.

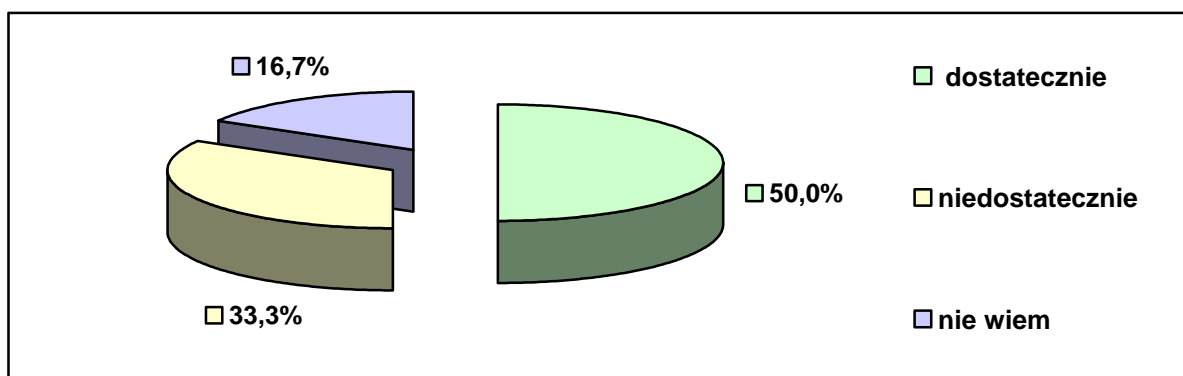
Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	0
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	0
liczba prywatnych praktyk lekarskich (w tym pielęgniarskich)	8
liczba aptek i punktów aptecznych	1

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według połowy ankietowanych oferta w zakresie ochrony zdrowia w gminie jest dostateczna. Jednocześnie jedna trzecia respondentów stwierdziła, że jest ona niedostateczna. Opinii w tej sprawie nie wyraziło 16,7% pytanych.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Mińsk Mazowiecki służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się m.in. następujące obiekty:

Tabela 19. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych na terenie gminy w 2020 r.

lp.	miejsowość	obiekty sportowe	adres	przeznaczenie
1.	Huta Mińska	Orlik ogólnodostępny kompleks boisk sportowych	ul. Szkolna 2, 05-300 Huta Mińska	<ul style="list-style-type: none"> boisko do gry w piłkę nożną o nawierzchni z trawy syntetycznej, boisko wielofunkcyjne (do gry w koszykówkę, siatkówkę i piłkę ręczną) o nawierzchni poliuretanowej
2.	Stara Niedziałka	Orlik ogólnodostępny kompleks boisk sportowych, bieżnia, siłownia plenerowa oraz plac zabaw dla dzieci	ul. Mazowiecka 154, 05-300 Stara Niedziałka (przy Szkole Podstawowej w Starej Niedziałce) ul. Strażacka 4, 05-300 Stara Niedziałka	<ul style="list-style-type: none"> boiska do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej, boisko wielofunkcyjne (do gry w koszykówkę, siatkówkę i piłkę ręczną) o nawierzchni poliuretanowej, bieżnia sportowa o nawierzchni poliuretanowej, ogólnodostępny teren siłowni z 7 zainstalowanymi urządzeniami służący zabawie i rekreacji, urządzenia zainstalowane na placu zabaw przeznaczone dla dzieci do lat 12
3.	Zamienie	kompleks boisk sportowych typu Orlik oraz bieżnia	ul. Kołbielska 34, 05-300 Zamienie (przy Szkole Podstawowej w Zamieniu)	<ul style="list-style-type: none"> boiska do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej, boisko wielofunkcyjne (do gry w koszykówkę i siatkówkę) o nawierzchni poliuretanowej, bieżnia sportowa 4-torowa o nawierzchni poliuretanowej
4.	Janów	kompleks boisk sportowych typu Orlik oraz bieżnia z piaskownicą do skosów w dal	ul. Strażacka 18, 05-300 Janów (przy Szkole Podstawowej w Janowie)	<ul style="list-style-type: none"> boiska do gry w piłkę nożną o nawierzchni z trawy syntetycznej, boisko wielofunkcyjne (do gry w koszykówkę i siatkówkę) o nawierzchni poliuretanowej, bieżnia sportowa 4-torowa o nawierzchni poliuretanowej,

				piaskownica do skoku w dal o wymiarach 2,75x8,0 m
5.	Nowe Osiny	boiska ogólnodostępne oraz plac zabaw dla dzieci	ul. Spokojna 7, 05-300 Nowe Osiny	<ul style="list-style-type: none"> boisko do gry w piłkę nożną o nawierzchni z trawy naturalnej, boisko do gry w piłkę siatkową i do tenisa ziemnego o nawierzchni asfaltowej urządzenia zainstalowane na placu zabaw przeznaczone dla dzieci do lat 12
6.	Barcząca	boisko, plac zabaw dla dzieci – ogólnodostępne	ul. Prosta 1, 05-300 Barcząca (przy świetlicy w Barczącej)	<ul style="list-style-type: none"> boisko wielofunkcyjne do gry w siatkówkę i koszykówkę o nawierzchni sportowej modułowo-elastycznej, polipropylenowej urządzenia zainstalowane na placu zabaw przeznaczone dla dzieci do lat 12
7.	Marianka	boisko, skocznia, plac zabaw – ogólnodostępne	Marianka 42, 05-300 Marianka (przy Szkole Podstawowej w Mariance)	<ul style="list-style-type: none"> boisko wielofunkcyjne do gry w koszykówkę, siatkówkę oraz tenisa ziemnego o nawierzchni z modułowych płytek z tworzywa sztucznego skocznia do skoku w dal – wykorzystując część skrajną boiska jako rozbieg do skoku w dal, zaprojektowano na jego przedłużeniu piaskownicę do skoku w dal
8.	Brzóze	boiska, plac zabaw dla dzieci – ogólnodostępne	ul. Szkolna 20, 05-300 Brzóze (przy Szkole Podstawowej w Brzózem)	<ul style="list-style-type: none"> boisko do gry w piłkę nożną o nawierzchni z trawy naturalnej, boisko do gry w siatkówkę i koszykówkę o nawierzchni sportowej modułowo-elastycznej polipropylenowej urządzenia zainstalowane na placu zabaw przeznaczone dla dzieci do lat 12
9.	Arynów	2 place zabaw dla dzieci	Arynów 17, 05-300 Arynów	<ul style="list-style-type: none"> urządzenia zainstalowane na placu zabaw przeznaczone dla dzieci do lat 12
10.	Chmielew	plac zabaw dla dzieci	Chmielew 3E, 05-300 Chmielew	
11.	Dziękowizna	plac zabaw dla dzieci	ul. Ks. Antoniego Tyszki 50, 05-300 Dziękowizna	
12.	Józefów	plac zabaw dla dzieci	dz. 301/1 05-300 Józefów	
13.	Królewiec	plac zabaw dla dzieci	dz. 481, ul. Graniczna 6,	

			05-300 Królewiec	
14.	Stare Zakole	plac zabaw dla dzieci	skrzyżowanie ulic Polnej i Wspólnej, 05-300 Stare Zakole	
15.	Stojadła	plac zabaw dla dzieci	ul. Kwiatowa 1, 05-300 Stojadła	
16.	Targówka	plac zabaw dla dzieci	ul. Mazowiecka 39, 05-300 Targówka	
17.	Dłużka	plac zabaw dla dzieci	teren OSP, Dłużka 100, 05-300 Dłużka	
18.	Grębiszew	plac zabaw dla dzieci	ul. Wspólna 27, 05-300 Grębiszew	

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 20. Wykaz klubów sportowych na terenie gminy w 2020 r.

lp.	kluby sportowe	adres
1.	Klub Sportowy „Świt” Barcząca	Budy Barcząckie, ul. Miodowa 9, 05-300 Mińsk Mazowiecki
2.	Parafialny Klub Sportowy „Gabriel” Zamienie	Zamienie, ul. Kościelna 24, 05-300 Mińsk Mazowiecki
3.	Gminny Klub Sportowy „Diagram”	Nowe Osiny, ul. św. Józefa, 05-300 Mińsk Mazowiecki
4.	Klub Sportowy „Dragon” Nowe Osiny	Nowe Osiny, ul. Miodowa 36, 05-300 Mińsk Mazowiecki
5.	LZS „Tygrys” – Huta Mińska	Huta Mińska, ul. Szkolna, 05-300 Mińsk Mazowiecki
6.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Mewa”	Stojadła, 05-300 Mińsk Mazowiecki
7.	Klub Sportowy OSP „Burza” Brzózce	Brzózce, ul. Strażacka 2, 05-300 Mińsk Mazowiecki
8.	Klub Sportowy RC Mazovia (Rugby)	05-300 Mińsk Mazowiecki

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w gminie zawiera poniższa tabela.

Tabela 21. Sport i rekreacja w 2020 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	18
kluby sportowe	9
w tym uczniowskie kluby sportowe	4

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Pod względem fizycznogeograficznym gmina Mińsk Mazowiecki leży na granicy trzech mezoregionów.

- Równina Garwolińska (makroregion Niziny Mazowieckiej),
- Równina Wołomińska (makroregion Niziny Mazowieckiej),
- Wysoczyzna Kałuszyńska (makroregion Niziny Południowopodlaskiej).

Wśród obszarów o regionalnej randze przyrodniczej na obszarze gminy wyróżnić należy zachodni skraj kompleksu lasów mieńskich oraz dolinę rzeki Mieni. W południowej części gminy stanowiącej fragment Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu znajduje się Rezerwat Przyrody „Bagno Pogorzel” (pow. 48,6 ha) stwarzający znakomite warunki do egzystencji głównie flory i fauny wodnej. W skład rezerwatu wchodzi lasy otaczające niewielkie zbiorniki wodne (stawy) oraz bagna porośnięte różnorodną roślinnością. Ochronie tego terenu służy wprowadzenie na jego granicach 500-metrowej otuliny, na której zabroniona jest lokalizacja obiektów stwarzających zagrożenie dla środowiska naturalnego. Miński Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach. Są one wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Uwarunkowania przyrodnicze gminy Mińsk Mazowiecki (przewaga obszarów leśnych), czystość i dobry stan naturalnego środowiska wpływają na rozwój głównie turystyki pieszej i rowerowej. W Jeździeckim Klubie Sportowym „Karolina” wszyscy chętni mogą skorzystać z lekcji jazdy konnej pod okiem instruktorów. W okresie zimowym atrakcją są cotygodniowe kuligi z tradycyjnym pieczeniem kiełbaski i żołnierską grochówką. Miłośnicy tenisa, kręgli czy siatkówki mają do dyspozycji kompleks sportowy w Grębiszewie. Oprócz obiektów sportowych znajduje się tu hotel wraz z restauracją „Tirest” i jeden z największych w Polsce parkingów dla TIR-ów (na ok. 200 samochodów ciężarowych) wraz z zapleczem gastronomicznym.

W miejscowościach gminy Mińsk Mazowiecki można znaleźć ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu, m.in.:

- Ignaców – kościół pw. św. Antoniego Padewskiego (1898-1902 r.);
- Huta Mińska – pałac w Mariance;
- Stara Niedziałka – dwór murowany i park dworski z drugiej połowy XIX w., spichlerz i wiatrak w zespole dworskim;
- Stare Zakole – dwór murowany i pozostałości parku dworskiego XIX/XX w.;
- Janów – pałac z parkiem (1914 r.), spichlerz i gorzelnia w przypałacowym zespole folwarcznym;
- w północnej części Królewca na pograniczu z Brzózem – cmentarz założony przez kolonistów niemieckich;
- liczne stare zabytkowe domy z terenu całej gminy.

Dane na temat obiektów noclegowych zawiera poniższa tabela.

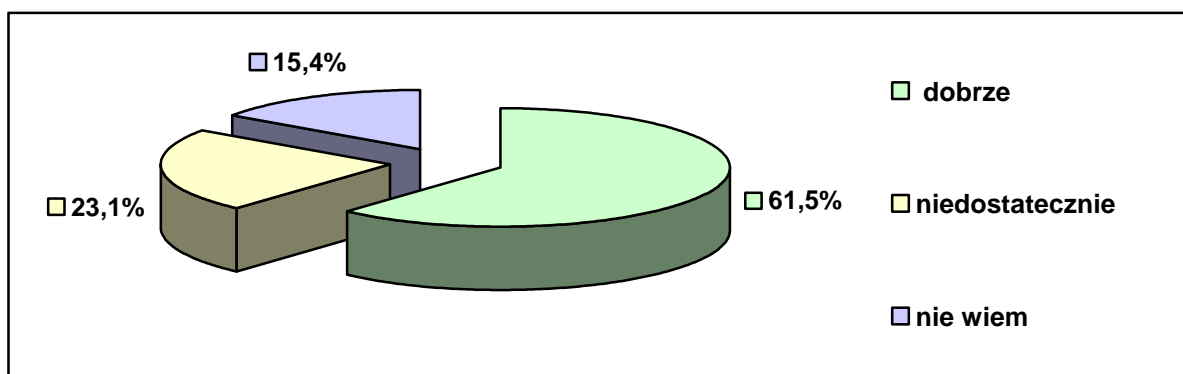
Tabela 22. Baza noclegowa w 2020 r.

liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych	1
liczba miejsc noclegowych w ww. obiektach zbiorowego zakwaterowania	112
liczba ośrodków wczasowych	–
liczba miejsc noclegowych w ośrodkach wczasowych	–
liczba gospodarstw agroturystycznych	1
liczba miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych	5

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

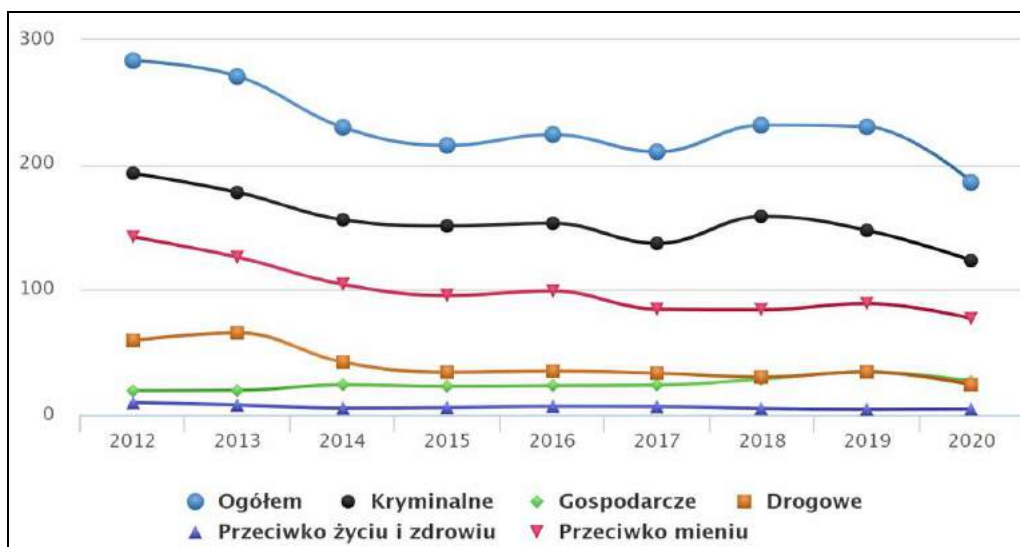
Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż mieszkańcy doceniają podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została pozytywnie oceniona przez uczestników badania, bowiem 61,5% ankietowanych uznało ją za dobrą. Jednak 23,1% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Ponad 15% pytanym nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych GUS-u w 2020 r. w gminie Mińsk Mazowiecki stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 186 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1 000 mieszkańców odnotowano 11,86 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Mińsk Mazowiecki wynosi 71,10% i jest większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa mazowieckiego oraz nieznacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym – 7,87 (wykrywalność 66%) oraz przeciwko mieniu – 4,91 (wykrywalność 39%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe – 1,54 (98%), o charakterze gospodarczym – 1,71 (56%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu – 0,31 (95%). Dynamikę stwierdzonych przestępstw na terenie gminy Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2012-2020 prezentuje poniższy wykres.

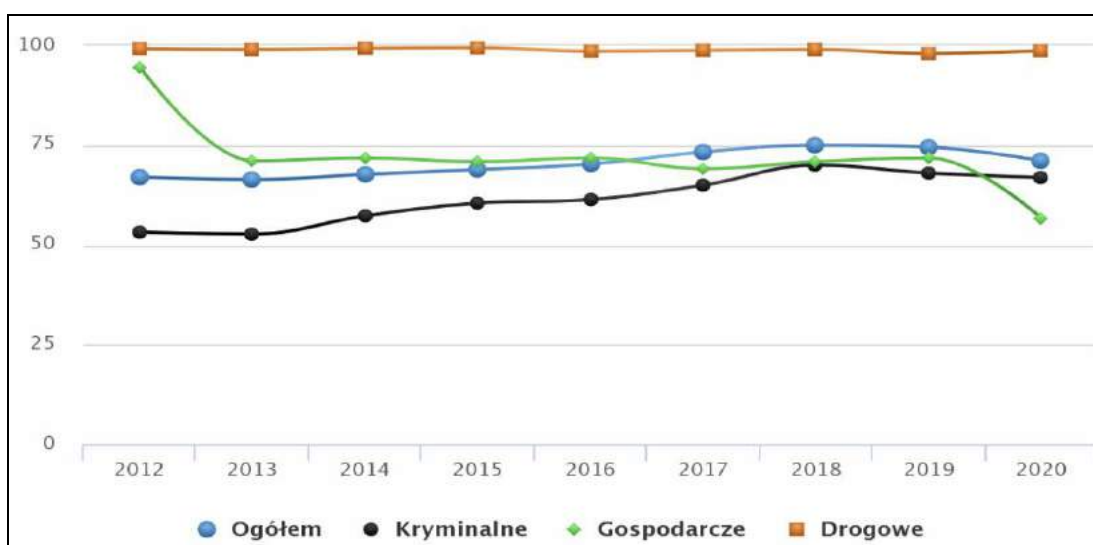
Wykres 7. Przestępstwa stwierdzone w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2012-2020

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych szacunkowych GUS-u (w oparciu o dane powiatowe) wykrywalność sprawców przestępstw na terenie gminy w 2020 r. wyniosła ogółem 71%, w tym sprawców przestępstw o charakterze kryminalnym – 67%, sprawców przestępstw o charakterze gospodarczym – 57%, sprawców przestępstw drogowych – 99%, sprawców przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu – 96%, sprawców przestępstw przeciwko mieniu – 40%. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw na terenie gminy Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2012-2020 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 8. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2012-2020

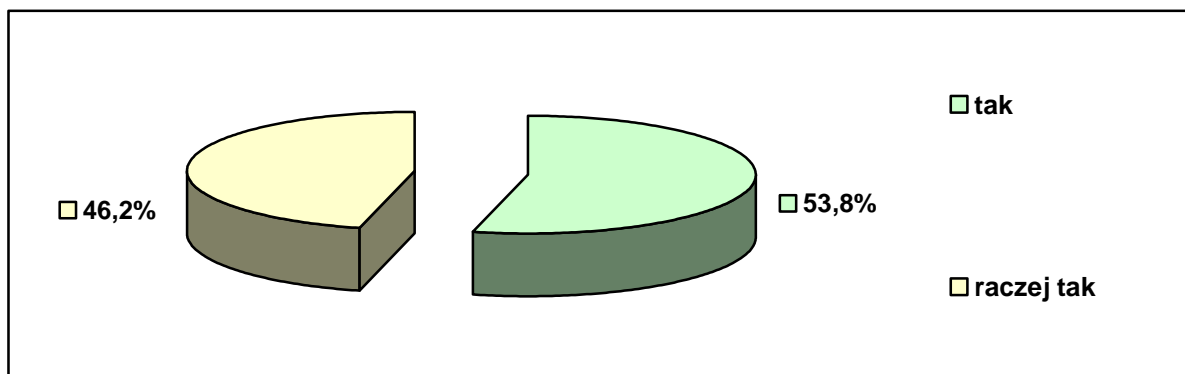

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2018 r. policjanci wszczęli 26 takich procedur, w 2019 r. – 31, a w 2020 r. – 9.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z wypowiedzi respondentów wynika, że w miejscu zamieszkania czują się oni bezpiecznie lub raczej bezpiecznie.

12. POMOC SPOŁECZNA

Na koniec 2020 r. kadre Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 22 pracowników. Dane na temat stanu i struktury zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 23. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj stanowiska	liczba osób	o ile osób powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	6	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	5	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy:	10	–
w tym:		
- główna księgowa	1	–
- świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze	6	–
- stanowisko księgowo-administracyjne	1	–
- radca prawny	1	–
- informatyk	1	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Tabela 24. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	4	
	wyższe niekierunkowe	–	–	
	średnie kierunkowe	–	–	
	średnie niekierunkowe	–	2	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	3
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	2

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W 2020 r. w gminie Mińsk Mazowiecki wskaźnik ten był spełniony, bowiem GOPS zatrudniał 6 pracowników socjalnych, a na jednego pracownika socjalnego przypadało 31 rodzin objętych pracą socjalną.

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik oraz 4 pracowników socjalnych, zaś wykształceniem średnim niekierunkowym legitymowało się 2 pracowników socjalnych. Dodatkowo kierownik posiadał ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ponadto 3 pracowników socjalnych posiadało specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, zaś dwóch pracowników socjalnych było w trakcie realizacji II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2018-2020 w gminie Mińsk Mazowiecki na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 25. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc społeczną w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
na świadczenia z pomocy społecznej	2.172.926,50	2.437.256,83	2.401.422,67
na zadania własne gminy	2.165.755,60	2.428.356,83	2.395.822,67
na zadania zlecone gminie	7.170,90	8.900,00	5.600,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie ulegała wahaniom.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej GOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 26. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	284	286	262
liczba rodzin	203	208	185
liczba osób w rodzinach	436	443	390
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	2,89%	2,91%	2,53%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2020 ulegała wahaniom. Analogicznie wypadł udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2020 r.

Tabela 27. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

wiek odbiorców	liczba osób
0-17 lat	105
18-25 lat	10

26-35 lat	29
36-45 lat	39
46-55 lat	29
56-65 lat	64
66 lat i więcej	35
razem	311

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Tabela 28. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	25
pracuje dorywczo	22
nie pracuje	239
studiuje	7
uczy się	74
na rencie	20
na emeryturze	19
na zasiłku dla bezrobotnych	5
bezrobotny bez prawa do zasiłku	40

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2020 r. wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do lat 17. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepracujące. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

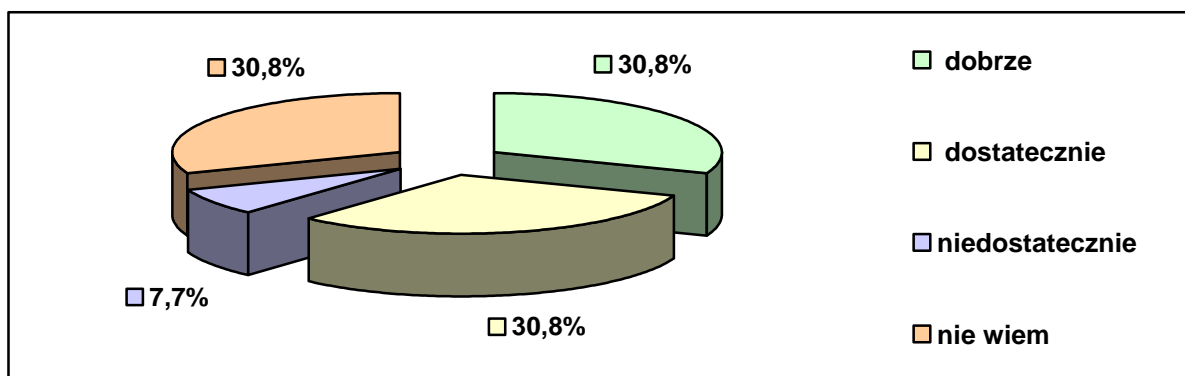
powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	125	124	110	224	219	198
bezdomność	4	6	3	6	7	3
potrzeba ochrony macierzyństwa	28	23	18	126	109	84

bezrobocie	73	75	60	172	178	133
niepełnosprawność	89	84	75	144	131	118
długotrwała lub ciężka choroba	106	103	86	167	182	153
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	40	45	44	147	169	157
w tym rodziny niepełne	17	19	23	55	55	69
w tym rodziny wielodzietne	16	18	14	85	96	76
przemoc w rodzinie	1	1	2	5	5	7
alkoholizm	15	16	11	26	30	25
narkomania	1	0	0	1	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	5	4	7	9	9
zdarzenie losowe	1	0	0	1	0	0
sytuacja kryzysowa	0	0	1	0	0	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 było ubóstwo. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tego powodu spadała. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były malejące przypadki długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności, a także bezrobocia, którego liczba przypadków w analizowanym okresie ulegała wahaniom.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość (61,6%) badanych pozytywnie oceniła te działania, uznając je za dobre lub dostateczne. Jednocześnie 7,7% ankietowanych stwierdziło, że są niedostateczne. Wysoki odsetek (30,8%) respondentów miał problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2018-2020

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężna	189	188	173	179	187	167	353	354	314
rzeczowa	102	103	112	61	57	69	217	214	216
praca socjalna	X	X	X	272	215	217	597	464	474
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	0	1	1	0	1	1	0	1	1
usługi opiekuńcze	11	7	9	11	7	9	11	7	9
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	1	1	0	1	1	0	3	3
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	18	18	19	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

W latach 2018-2020 na terenie gminy Mińsk Mazowiecki najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie pracy socjalnej, przy czym ich liczba w tym okresie ulegała wahaniom. W mniejszym stopniu udzielano mieszkańcom wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków, a w następnej kolejności w formie pomocy rzeczowej, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku. W obu przypadkach liczba rodzin otrzymujących pomoc także ulegała wahaniom w analizowanym okresie. W nieco mniejszym stopniu świadczono pomoc w postaci usług opiekuńczych.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc **asystenta rodziny**, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2020 r. 15 rodzin niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się 32 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2018-2020.

Tabela 31. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	15	17	15
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	32	31	32
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	32	36	44
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	0	7 012	26 053

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 32. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	4	0	1
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	18	18	19

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Mińsk Mazowiecki zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 33. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba przyznanych kart	290	850	310
liczba rodzin objętych wsparciem	51	363	110

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Od 2016 r. GOPS-owi w Mińsku Mazowieckim powierzono realizację Programu „Rodzinna Gmina Mińsk Mazowiecki”. Celem programu jest umacnianie rodziny oraz wspieranie realizacji funkcji rodziny wielodzietnej poprzez poprawę warunków materialnych oraz zwiększenie dostępności do instytucji kultury i obiektów sportowych. Podjęte w tym kierunku działania są elementem polityki społecznej realizowanej w gminie Mińsk Mazowiecki, która daje możliwość rzeczywistego wsparcia rodzin wielodzietnych, promocji modelu takiej rodziny oraz kształtowania pozytywnego jej wizerunku. Osobami uprawnionymi do korzystania z programu są osoby zamieszkujące na terenie gminy Mińsk Mazowiecki, którym przysługuje prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przyznanej na podstawie ustawy o Karcie Dużej Rodziny. Podobnie jak w przypadku Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, wyrobienie karty „Rodzinna Gmina Mińsk Mazowiecki” jest całkowicie bezpłatne i nie jest

zależne od sytuacji materialnej rodziny. W 2020 r. w ramach realizacji programu rozpatrzono 145 wniosków dotyczących wydania takiej karty.

Ponadto GOPS zajmuje się także obsługą świadczenia „Gminny Bon Żłobkowy”. Przysługuje ono: matce albo ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu, tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka, na dziecko w wieku od ukończenia 6. miesiąca do dnia objęcia dziecka wychowaniem przedszkolnym, nie dłużej jednak niż do dnia 31 sierpnia w roku, w którym dziecko ukończy 3 lata, niezależnie od sytuacji dochodowej, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- rodzice zamieszkują na terenie gminy Mińsk Mazowiecki;
- rodzice rozliczają podatek dochodowy od osób fizycznych w Urzędzie Skarbowym w Mińsku Mazowieckim, właściwym dla gminy Mińsk Mazowiecki;
- oboje rodzice są zatrudnieni lub wykonują inną pracę zarobkową lub prowadzą indywidualne gospodarstwo rolne; w przypadku utraty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub ustania prowadzenia indywidualnego gospodarstwa rolnego świadczenie przysługuje do końca trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- rodzice nie korzystają z urlopu wychowawczego;
- została zawarta umowa o objęcie dziecka opieką poza gminą Mińsk Mazowiecki z podmiotem zatrudniającym dziennego opiekuna, prowadzącym żłobek lub klubem dziecięcym;
- bon nie przysługuje osobie, która nie sprawuje faktycznej opieki nad dzieckiem.

W 2020 r. zostało przyznanych 286 świadczeń „Gminny bon żłobkowy” na kwotę 113 882,20 zł.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Mińsku Mazowieckim przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2018-2020 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, ulegała wahaniom, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, malała. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 34. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 796 156,05	3 596 285,34	3 710 855,90
liczba osób, którym przyznano świadczenie	938	843	772

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	1 306	1 128	960
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	65	30	32
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	77	71	65
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	46	44	39
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	40	34	38
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	774	711	616
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	240	257	213
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	201	181	164
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	150	103	102
zasiłek pielęgnacyjny	251	254	257
świadczenie pielęgnacyjne	44	46	50
specjalny zasiłek opiekuńczy	9	10	9
zasiłek dla opiekuna	0	0	0
świadczenie rodzicielskie	62	54	57
razem	3 265	2 923	2 602

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

W latach 2018-2020 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Podstawowym

świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2018-2020 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Nieco niższa była liczba dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu samotnego wychowania dziecka oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane jest również **świadczenie wychowawcze**. Celem świadczenia jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim realizuje Program Rodzina 500+. W 2020 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **20 735 073 zł**. W 2020 r. ustalone prawo do świadczenia miały 2 192 rodziny, a świadczeniem objęto w sumie 3 756 dzieci.

Szczególną formą wsparcia jest świadczenie wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w gminie Mińsk Mazowiecki przyznano 2 takie świadczenia w 2018 r., 1 świadczenie w 2019 r. oraz 3 takie świadczenia w 2020 r.

W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło do 1 618 rodzin i objęło łącznie 2 420 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 726 000 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 80 dzieci w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 86 dzieci w 2019 r. oraz 74 dzieci w 2020 r.

Ponadto – w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Ośrodek realizował pomoc w zakresie przyznawania, dystrybucji i dostarczania paczek żywnościowych z artykułami spożywczymi.

W marcu 2020 r. GOPS stanął przed nowym wyzwaniem – zorganizowania pomocy dla osób i rodzin w związku z pojawieniem się zagrożenia koronawirusem SARS-COV-2. Pracownicy wykonywali obowiązki służbowe za pomocą środków teleinformatycznych, ale zdarzały się często sytuacje, kiedy musieli pojechać w teren do miejsca zamieszkania klienta. Pracownicy GOPS-u dokonywali i dostarczali zakupy produktów żywnościowych i leków. W sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia dziecka i osób zależnych lub niemogących racjonalnie podejmować decyzji, podejmowali działania interwencyjne w środowisku, zachowując maksymalne środki bezpieczeństwa. Kontakt z klientem odbywał się także przy stanowisku w Urzędzie Gminy Mińsk Mazowiecki.

Pracownicy socjalni przeprowadzili też projekt socjalny pt. „Szkolenie edukacyjne dla młodzieży 3 szkół podstawowych z terenu gminy Mińsk Mazowiecki pt. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”, który odbył się w formie zdalnej.

W okresie od 20.03.2020 r. do 31.12.2020 r. na terenie gminy Mińsk Mazowiecki w kwarantannie lub izolacji domowej przebywało łącznie 1 126 osób. Pracownikom socjalnym zostały nałożone dodatkowe zadania: 1. – Polegało na tym, że pracownicy kontaktowali się z osobami telefonicznie w celu ustalenia, czy nie potrzebują pomocy lub wsparcia. 11 osobom Ośrodek udzielił pomocy w formie zakupu i dostarczenia żywności do miejsca zamieszkania, 1 osoba (cudzoziemiec)

dwukrotnie skorzystała z paczki żywnościowej (2 x 64,62 zł) – koszty poniósł GOPS;
2. – Na obsłudze infolinii dotyczącej szczepień przeciw COVID-19 i kontakcie z osobami, które miały problem z samodzielnym dotarciem do punktu szczepień oraz zorganizowanie dla nich transportu.

W 2020 r. gmina Mińsk Mazowiecki na wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych wydatkowała 19 432,05 zł dotacji celowej z budżetu państwa oraz zaangażowała środki własne w wysokości 4 859,01 zł. W analizowanym roku ze świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym skorzystało 26 uczniów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	94	103	99
liczba przyznanych świadczeń	94	103	99
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	444 884	416 214	395 308

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na terenie gminy funkcjonują 2 świetlice środowiskowe – w Barczącej („Przyjazny Zakątek”) i w Targówce. Ponadto w czasie trwania roku szkolnego działają we wszystkich Szkołach Podstawowych na terenie gminy Mińsk Mazowiecki (w Hucie Mińskiej, Mariance, Janowie, Starej Niedziałce, Brzózem, Stojadłach, Zamieniu) świetlice szkolne, uwzględniające potrzeby edukacyjne, a także rozwojowe dzieci i młodzieży oraz ich możliwości psychofizyczne, w szczególności zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów, zajęcia zapewniające prawidłowy rozwój fizyczny oraz odrabianie lekcji.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2020 r.

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Konstytucji 3 Maja 16, 05-300 Mińsk Mazowiecki
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
3.	Powiatowy Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień	
4.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	
5.	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Mińsku Mazowieckim	ul. Gen. K. Sosnkowskiego 43, 05-300 Mińsk Mazowiecki
6.	Poradnia Leczenia Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia SP ZOZ	ul. Kościuszki 9, 05-300 Mińsk Mazowiecki
7.	Świetlica środowiskowa z elementami socjoterapii Caritas dwp im. Św. Franciszka z Asyżu	ul. Kościelna 18, 05-300 Mińsk Mazowiecki
8.	Punkt Rozwoju „Port”	ul. Mała 6, 05-300 Mińsk Mazowiecki
9.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Przemysłowa 4, 05-300 Mińsk Mazowiecki
10.	Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Stefana Okrzei 14, 05-300 Mińsk Mazowiecki
11.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds. wykonywania orzeczeń w sprawach karnych	
12.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds. wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich	
13.	Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim	ul. Wyszyńskiego 15/17, 05-300 Mińsk Mazowiecki
14.	Komenda Powiatowa Policji w Mińsku Mazowieckim	
15.	Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej	ul. Grzybowska 80/82, 00-844 Warszawa
16.	Mazowiecki Urząd Wojewódzki Wydział Polityki Społecznej	al. Jerozolimskie 28 00-024 Warszawa

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Dzieci i młodzież z terenu gminy korzystają z różnych form pomocy udzielanej przez **Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Mińsku Mazowieckim.**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje m.in. zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u.

Tabela 38. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	2	2
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	3	1	2
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	4	2
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	13	0	15
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	5	7
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	9	0	11
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	2	0	2

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim.

13. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2018-2020 była zmienna, bowiem wahaniom ulegała liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych. Liczba kobiet, które w latach 2018-2019 stanowiły większość ogółu osób pozostających bez pracy, także się wahała. W 2020 r. przewagę wśród osób bezrobotnych stanowili mężczyźni. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w trakcie rozpatrywanego okresu ulegał wahaniom. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 39. Stan bezrobocia w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku produkcyjnym	9 438	9 410	9 451
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	287	255	356
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	148	132	169
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,04%	2,71%	3,77%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2018-2020 w powiecie mińskim, województwie mazowieckim i w kraju.

Tabela 40. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie mińskim	5,2%	4,9%	6,5%
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	4,9%	4,4%	5,2%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 powiat miński charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa mazowieckiego, a w 2020 r. także w stosunku do kraju stopą bezrobocia (w latach 2018-2019 stopa bezrobocia w powiecie była niższa niż w kraju). Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2020 r. dla gminy Mińsk Mazowiecki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	58	30	51,7%
25-34 lata	83	57	68,7%
35-44 lata	81	42	51,9%
45-54 lata	60	25	41,7%
55-59 lat	38	15	39,5%
60 lat i więcej	36	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	24	6	25,0%
1-3 miesiące	60	33	55,0%
3-6 miesięcy	67	31	46,3%

6-12 miesięcy	73	31	42,5%
12-24 miesiące	63	32	50,8%
powyżej 24 miesięcy	69	36	52,2%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	45	36	80,0%
policealne i średnie zawodowe	85	44	51,8%
średnie ogólnokształcące	47	30	63,8%
zasadnicze zawodowe	97	29	29,9%
gimnazjalne i niższe	82	30	36,6%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	27	9	33,3%
do 1 roku	66	40	60,6%
1-5 lat	84	45	53,6%
5-10 lat	67	34	50,7%
10-20 lat	53	22	41,5%
20-30 lat	44	16	36,4%
30 lat i więcej	15	3	20,0%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

Na koniec 2020 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Najmniej bezrobotnych w 2020 r. było w następujących grupach: osób w wieku 60 lat i więcej, osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca, osób z wykształceniem wyższym oraz osób ze stażem pracy powyżej 30 lat.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata oraz osób ze stażem pracy do 1 roku.

Wśród ogółu bezrobotnych 283 osoby (w tym 144 kobiety) znalazły się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 103 osoby (64 k.) było w wieku do 30. roku życia, w tym 58 osób (30 k.) do 25. roku życia, 155 osób (82 k.) było długotrwale bezrobotnych, 99 osób (27 k.) było w wieku powyżej 50 lat, 1 osoba (1 k.) korzystała ze świadczeń z pomocy społecznej, 70 osób (61 k.) posiadało co najmniej jedno

dziecko w wieku do 6 lat, 1 osoba (1 k.) posiadała co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne w wieku do 18. r. życia, 15 osób (6 k.) było niepełnosprawnymi.

Tabela 42. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3	0
górnictwo i wydobywanie	1	0
przetwórstwo przemysłowe	77	2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	1
budownictwo	54	0
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	53	4
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	15	0
transport i gospodarka magazynowa	25	0
informacja i komunikacja	1	0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9	0
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	24	0
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10	0
edukacja	5	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	0
pozostała działalność usługowa	8	0
działalność niezidentyfikowana	18	0

Dane Powiatowego Urzędu w Mińsku Mazowieckim.

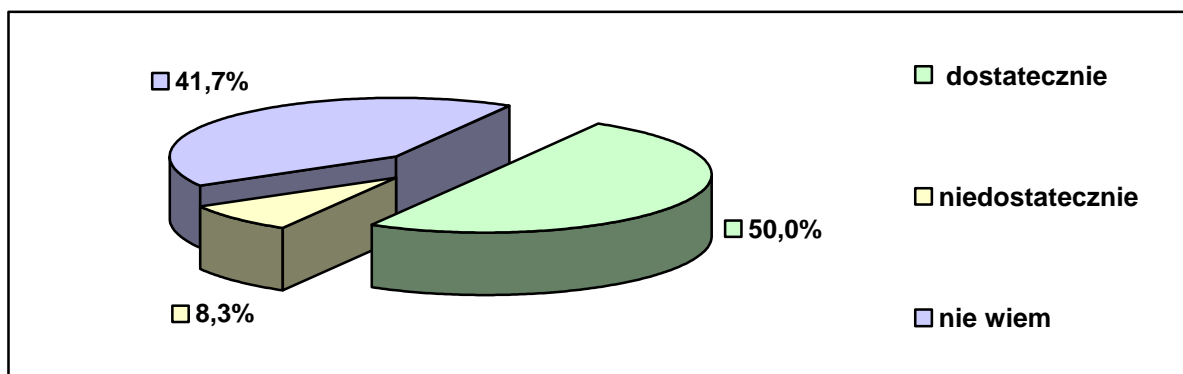
Na koniec 2020 r. wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze funkcjonujące w takich działach, jak: przetwórstwo przemysłowe (77 osób), budownictwo (54 osoby) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (53 osoby).

Na koniec 2020 r. dla osób bezrobotnych dostępne były 4 oferty pracy w sektorze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw, 2 oferty w sektorze przetwórstwa przemysłowego, a także 1 oferta pracy w sektorze dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami.

W gminie Mińsk Mazowiecki bezrobocie było czwartym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał wahaniom, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Połowa badanych uznała działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu za dostateczne. Jednocześnie 8,3% ankietowanych stwierdziło, że są one niedostateczne. Wysoki odsetek respondentów (41,7%) nie potrafił tych działań ocenić.

14. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi

i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Mińsk Mazowiecki z powodu bezdomności w latach 2018-2020 pozostawała na niewielkim, wahającym się poziomie, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 43. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	4	6	3
liczba osób w rodzinach	6	7	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Poniższa tabela prezentują dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz nakładów na profilaktykę w gminie Mińsk Mazowiecki.

Tabela 44. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020

rodzaj	wartość w zł		
	2018	2019	2020
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	18 397 050,34	19 739 301,64	19 787 225,53

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Tabela 45. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	415 000,00	415 000,00	443 000,00
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	5 000,00	5 000,00	5 000,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	–	–	–
razem	420 000,00	420 000,00	448 000,00

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

W latach 2018-2020 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Mińsk Mazowiecki z roku na rok wzrastała.

W latach 2018-2019 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Mińsk Mazowiecki pozostawała na tym samym poziomie, natomiast w 2020 r. wzrosła.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Mińsku Mazowieckim przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 46. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	8	8	8

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mińsku Mazowieckim.

Tabela 47. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	30	25	20
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	5	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mińsku Mazowieckim.

W latach 2019-2020 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, systematycznie malała i wyniosła odpowiednio: 30, 25 i 20 osób. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 4 osób w 2018 r. i wobec 5 osób w 2019 r.

Tabela 48. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	27	37	13
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym	0	0	0

GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie

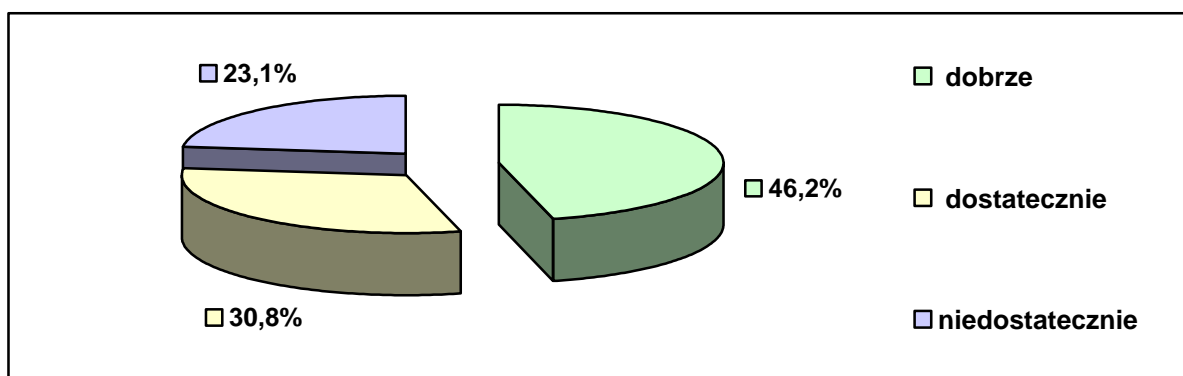
Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mińsku Mazowieckim.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się odpowiednio z 27 osobami w 2018 r., 37 osobami w 2019 r. i 13 osobami w 2020 r. dotkniętymi tym problemem. W latach 2018-2020 GKRPA nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

W 2020 r. GKRPA pokrywała koszty implantacji esperalu, koszty związane z uzyskaniem pomocy przez mieszkańców gminy w Punkcie Konsultacyjnym prowadzonym przez PCPR, koszty związane z wydaniem opinii przez biegłych sądowych oraz opłaty sądowe. W analizowanym roku członkowie GKRPA zaopiniowali 10 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, jak również przeprowadzili na terenie gminy 10 kontroli doraźnych (ogłędzin) punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Przeprowadzona została kampania informacyjno-profilaktyczna „Zakup kontrolowany” oraz szkolenie dla sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na temat sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

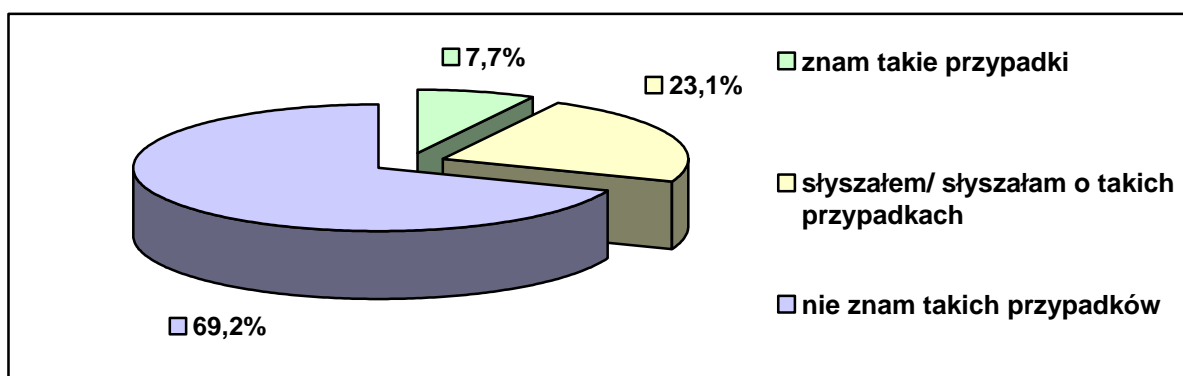

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Według 46,2% badanych działania przeciwdziałające uzależnieniom są dobre, a zdaniem 30,8% ankietowanych są one dostateczne. Jednocześnie nieco ponad 23% respondentów uznało je za niedostateczne.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

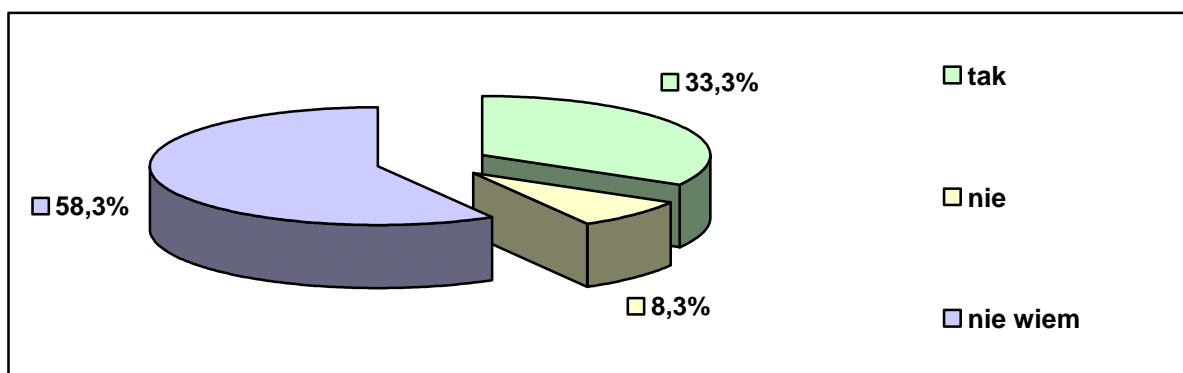

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 69% ankietowanych odpowiedziało, że nie zna przypadków stosowania przemocy w rodzinie. Jednocześnie 23,1% respondentów stwierdziło, iż słyszało o takich przypadkach, zaś 7,7% badanych zna przypadki stosowania przemocy w rodzinie.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, jedna trzecia badanych odpowiedziała twierdząco. Zdaniem 8,3% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (58,3%) respondentów wskazał na odpowiedź „nie wiem”, co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem.

Wykres 14. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości podejmowanych działań.

Przeciwdziałanie problemom przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli GOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynowane są w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Mińsk Mazowiecki prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 49. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	6	6	6
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	6	6
liczba spotkań grup roboczych ZI	89	68	40
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	26	31	9
w tym sporządzone przez Policję	26	31	9
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	3	5	4
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	29	26	27
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	17	18	27
liczba spraw sądowych	b.d.	b.d.	b.d.

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Mińsk Mazowiecki.

Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 15 rodzinom (26 osobom w rodzinach) w 2018 r., 16 rodzinom (30 osobom w rodzinach) w 2019 r. i 11 rodzinom (25 osobom w rodzinach) w 2020 r. Pomocy z powodu narkomanii udzielono 1 osobie w 2018 r. Wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznano 1 rodzinie (5 osobom w rodzinie) w 2018 r, ponownie 1 rodzinie (5 osobom w rodzinie) w 2019 r. oraz 2 rodzinom (7 osobom w rodzinach) w 2020 r.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, szkoleń, warsztatów profilaktycznych (m.in. „Przyjaciele Zippiego”, „Unplugged”, „Spójrz inaczej”), pogadank, konkursów, wycieczek, imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia, a w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego zajęć sportowych. Wykorzystano także materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury, poradniki). W realizowanych programach z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży w 2020 r. uczestniczyło 1 230 uczniów, 78 nauczycieli, wychowawców oraz 480 rodziców, zaś w programach z obszaru profilaktyki wskazującej (w tym programach dla młodzieży eksperymentującej z substancjami psychoaktywnymi, w tym z alkoholem) wzięło udział 173 uczniów i 14 nauczycieli.

W gminie Mińsk Mazowiecki jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie jest (obok GOPS-u, GKRPA i ZI) działający przy Urzędzie Gminy Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wsparcie można uzyskać w każdy pierwszy czwartek miesiąca od 16.00 do 18.00.

Informacje o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc skierowaną do osób uzależnionych oraz ich rodzin, artykuły poświęcone tematyce uzależnień i inne treści

konsolidujące społeczność gminy publikowane są w bezpłatnym biuletynie informacyjnym „Głos Ziemi Mińskiej”.

Na terenie miasta Mińsk Mazowiecki działają jednostki, z których mogą korzystać także mieszkańcy gminy Mińsk Mazowiecki. Należą do nich m.in. Poradnia Leczenia Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia SP ZOZ, Powiatowy Punkt Konsultacyjno-Informacyjny przy PCPR-ze, w którym pomoc świadczą psycholog, terapeuta uzależnień, policjant, prawnik, doradca ds. rodziny, doradca ds. osób niepełnosprawnych (z porad Punktu skorzystało w 2020 r. 16 osób z gminy Mińsk Mazowiecki), a także grupy AA „Pierwszy krok”, „Jutrzenka”, „Jutrzenka Bis”, „Andrzej” oraz grupa Al-Anon dla osób współuzależnionych.

Wsparcie dla dzieci i młodzieży świadczy Świetlica środowiskowa z elementami socjoterapii Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej im. Św. Franciszka z Asyżu. Placówka realizuje zadania, poprzez które stwarza warunki właściwe dla prawidłowego rozwoju dzieci w wieku od 6 do 15 lat. Są to zajęcia korekcyjne, terapeutyczne, edukacyjne, plastyczno-techniczne, rozwijające zainteresowania i zdolności oraz pomoc w nauce. Świetlica zapewnia dożywianie. Na terenie miasta działa też Punkt Rozwoju „Port” (czynny od poniedziałku do piątku w godz. 15.00 – 20.00) realizujący zadania, poprzez które umożliwia młodzieży w wieku od 14 do 19 lat poznanie samych siebie, swoich potencjałów i trudności, a także sposobów funkcjonowania w społeczeństwie. Są to zajęcia socjoterapeutyczne, profilaktyczne, edukacyjne, sportowe, rozwijające zainteresowania i zdolności oraz pomoc w nauce. Punkt zapewnia dożywianie. Ponadto Punkt zaprasza na rozmowy indywidualne, a także zajęcia grupowe młodzieży z opiekunami w celu edukacji w zakresie rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z emocjami i stresem.

Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r. prezentuje poniższa tabela.

Tabela 50. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Chełmońskiego 14, 05-300 Mińsk Mazowiecki
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
3.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	

4.	Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
----	--	--

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

16. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 7 ankiet.

- Szkoła Podstawowa im. księdza Antoniego Tyszki w Janowie (liczba uczniów: 311, liczba nauczycieli: 33),
- Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Stojadłach (liczba uczniów: 308, liczba nauczycieli: 38),
- Szkoła Podstawowa im. Rodziny Sażyńskich w Starej Niedziałce (liczba uczniów: 285, liczba nauczycieli: 37),
- Szkoła Podstawowa im. Karola Wojtyły w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiźnie (liczba uczniów: 241, liczba nauczycieli: 34),
- Szkoła Podstawowa im. Generała Józefa Hallera w Mariance (liczba uczniów: 225, liczba nauczycieli: 29),
- Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Zamieniu (liczba uczniów: 186 + 98 oddziały przedszkolne, liczba nauczycieli: 34),
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Brzózem (liczba uczniów: 156, liczba nauczycieli: 19).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga, a cztery z nich psychologa. Uczniowie wszystkich szkół mogą korzystać z porad logopedy, a w dwóch placówkach także doradcy zawodowego. Jedna ze szkół zapewnia opiekę pielęgniarki (3 godziny w tygodniu). Uczniowie wszystkich szkół mają dostęp do sali gimnastycznej. Z boiska sportowego mogą korzystać dzieci z sześciu szkół. Wszystkie placówki posiadają dostęp do Internetu. W żadnej z ankietowanych placówek nie utworzono klas lub grup integracyjnych. Wszystkie szkoły prowadzą dożywianie uczniów.

W analizowanym roku szkolnym z bezpłatnych posiłków skorzystało 68 dzieci. Wszystkie szkoły zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a dodatkowo pięć z nich organizuje nauczanie indywidualne. Placówki oświatowe oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne, a także dodatkowo zajęcia rewalidacyjne, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, jak również zajęcia z pedagogiem szkolnym.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Szkoły z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, językowe, sportowe, przyrodnicze, plastyczne, muzyczne, taneczne, z robotyki, zajęcia rozwijające uzdolnienia i kreatywność, zajęcia przygotowujące do egzaminu ósmoklasisty, jak też zajęcia w ramach projektu „Kreatywna Szkoła w Gminie Mińsk Mazowiecki”.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 51. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	4	10	3
sięganie po alkohol	2	2	5
sięganie po narkotyki	–	–	7
niszczenie mienia szkolnego	3	6	4

kradzieże na terenie szkoły	1	3	6
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	7	5
udział w grupach negatywnych	1	1	6
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	5	27	2
autoagresja	2	3	5
ucieczki z domu	–	–	7
przestępczość ujawniona	1	1	6
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	2	3	5

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 52. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	17
zaniedbanie	15
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	7
przemoc w rodzinie	3
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 27 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 10 przypadków palenia papierosów, 7 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 6 przypadków niszczenia mienia szkolnego, po 3 przypadki kradzieży na terenie szkoły i autoagresji, 2 przypadki sięgania po alkohol oraz po jednym przypadku udziału w grupach negatywnych i przestępczości ujawnionej, a także 3 przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 17 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 15 przypadków zaniedbań, 7 przypadków uzależnień oraz 3 przypadki przemocy w rodzinie.

Przedstawiciele czterech spośród badanych placówek nie byli w stanie stwierdzić, czy nastąpił wzrost negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, dwóch ankietowanych takiego wzrostu

w analizowanym okresie nie zauważyło, zaś jeden ankietowany taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegł. Jego zdaniem dotyczy to w szczególności agresji słownej, pomówień oraz cyberprzemocy.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawicieli trzech placówek w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, dwóch respondentów miało trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie, zaś dwóch uczestników badania taki wzrost w analizowanym okresie zauważyło, zwłaszcza jeśli chodzi o przemoc werbalną, uzależnienia, zaniedbania oraz niewydolność wychowawczą i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez prawie wszystkich uczestników badania. W przypadku jednej z placówek ankietowany zauważył, że należałoby wyjść z inicjatywą do rodziców i zaangażować ich w życie szkoły, sprawić, aby kontakt z nauczycielami nie był tylko przykrym obowiązkiem.

Do instytucji i organizacji, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy, Zespół Kuratorów, Komendę Powiatową Policji w Mińsku Mazowieckim oraz Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, a także pomocy rzeczowej (paczki okolicznościowe), jak i materialnej. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspiera uczniów m.in. poprzez finansowanie kolonii terapeutycznych. Placówki oświatowe oferują uczniom również wycieczki i wyjścia grupowe, zwolnienie ze składek na Radę Rodziców i ubezpieczenie, pomoc finansową w ramach wolontariatu, jak również wypożyczanie sprzętu komputerowego do nauki w domu podczas pracy zdalnej Placówki zapewniają zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, opiekę świetlicową, porady i konsultacje z nauczycielami, udzielają także informacji na temat źródeł wsparcia i pomocy materialnej.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów szkolnych, nauczycieli, a także uczestniczą w programach profilaktyczno-edukacyjnych (m.in. zapobiegających uzależnieniom, agresji i przemocy), pogadankach oraz zajęciach wspomagających i rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne wg potrzeb. Rodzice mogą liczyć na wsparcie w postaci porad i konsultacji.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zwiększenia nakładów finansowych na opiekę pedagogiczno-psychologiczną, logopedyczną i świetlicową, organizowania różnorodnych konkursów stwarzających szansę na odnoszenie sukcesów przez uczniów i wzmacniających ich samoocenę, jak również powiększenia liczby godzin dydaktyczno-wyrównawczych i korekcyjno-kompensacyjnych. Należy również wzmocnić edukację rodziców pod kątem ich obowiązków rodzicielskich i prawidłowego wychowania dzieci. Polepszenie efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga też nawiązania współpracy i integracji ze środowiskiem lokalnym, kształtowania postaw społecznych oraz wzmacniania procesu edukacyjnego poprzez niwelowanie złych zachowań. Według jednego z ankietowanych należy poprawić infrastrukturę w celu wyeliminowania przebywania we wspólnych strefach dzieci w różnym wieku rozwojowym.

17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Mińsk Mazowiecki wynika, że w latach 2018-2020 liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rosła, systematycznie zwiększał się także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 53. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkańców gminy ogółem	15 107	15 239	15 389
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 224	2 330	2 389
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	14,72%	15,29%	15,52%

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Przytoczone dane pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym w kraju tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych.

W ramach swojej działalności GOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 54. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	11	7	9
liczba osób łącznie w rodzinach	11	7	9

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

W analizowanym okresie Ośrodek świadczył też specjalistyczne usługi opiekuńcze – w 2019 r. 1 rodzinie i w 2020 r. także 1 rodzinie z gminy.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, trudności komunikacyjne oraz niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa, a także brak odpowiedniej opieki instytucjonalnej. Zwrócono również uwagę na marginalizację i wykluczenie społeczne, brak miejsc spotkań oraz oferty aktywizującej osoby starsze.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami. Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem pozwoliła dokonać respondentom oceny zagrożenia seniorów marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, była reprezentowana przez 15% badanych.

Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinie, z uwagi na dużą świadomość i wiedzę o bieżącej sytuacji osób starszych, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim wynika, że w latach 2018-2020 niepełnosprawność była trzecim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2018-2020.

Tabela 55. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	89	84	75
liczba osób łącznie w rodzinach	144	131	118

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Należy dodać, że w 2020 r. GOPS przyznał 38 świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mińsku Mazowieckim dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki.

Tabela 56. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	21	21	26
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	134	145	100
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	34	45	34
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	57	58	41
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	43	42	25

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mińsku Mazowieckim.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Mińsk Mazowiecki mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 57. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	7	9	20
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	27	32	49
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	2	2	8

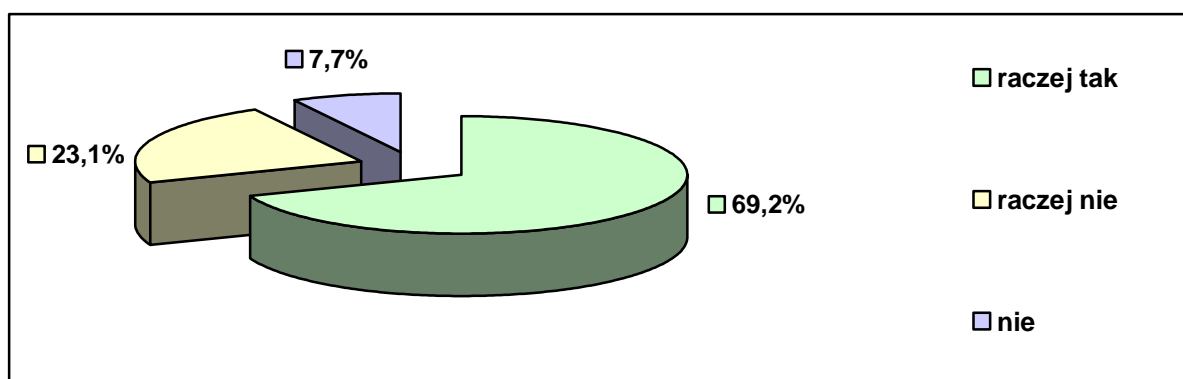
Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano bariery architektoniczne, niedostosowanie

infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, niewystarczający dostęp do usług rehabilitacyjnych oraz brak odpowiedniej opieki i wsparcia. Wskazywano także na marginalizację oraz znieczulicę i wykluczenie społeczne.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Według zdecydowanej większości (69,2%) respondentów w działaniach realizowanych w gminie raczej uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 30,8% badanych nie podziela tej opinii. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

W 2020 r. na terenie gminy Mińsk Mazowiecki funkcjonowało 18 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę wsparcia lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 58. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2020 r.

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka prowadzonych działań
1.	Stowarzyszenie Miłosierdzia Św. Wincentego A`Paulo, Ignaców 11, 05-300 Mińsk Mazowiecki	1 Prowadzenie działalności dobroczynnej na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim; 2. Mobilizowanie ogółu społeczeństwa do pracy społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim;

		<p>3. Niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym upośledzonym umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim;</p> <p>4. Współdziałanie z władzami centralnymi, samorządowymi, organami administracji rządowej, szkołami i innymi placówkami wychowania, zdrowotnymi, zakładami pracy, organizacjami społecznymi działającymi w kraju i poza jego granicami, mając na uwadze dobro i szczęście dziecka;</p> <p>5. Pozyskiwanie środków finansowych na organizację turnusów rehabilitacyjnych, wyjazdów krajoznawczo-turystycznych;</p> <p>6. Doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny, sportowy, dydaktyczny.</p>
2.	Stowarzyszenie „Świt Barcząca”, ul. Miodowa 9, Budy Barcząckie, 05-300 Mińsk Mazowiecki	Popularyzacja sportu amatorskiego, rekreacyjnego, turystyki, rekreacji, hobby.
3.	Parafialny Klub Sportowy „Gabriel” w Zamieniu, ul. Kościelna 24, Zamienie, 05-300 Mińsk Mazowiecki	<p>1. Wychowanie dzieci, młodzieży i dorosłych przez kulturę fizyczną, sport i turystykę w oparciu o zasady etyki katolickiej.</p> <p>2. Udział w międzynarodowej i krajowej wymianie młodzieży i dorosłych oraz w katolickich krajowych i międzynarodowych imprezach sportowych.</p> <p>3. Przygotowanie członków klubu do udziału w zawodach od startu w mistrzostwach parafii, aż do igrzysk olimpijskich w różnych dyscyplinach rekreacyjnych i sportowych dla osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych.</p>
4.	Gminny Klub Sportowy „Diagram”, ul. Chełmońskiego 14, 05-300 Mińsk Mazowiecki	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
5.	Klub Sportowy „Dragon” ul. Miodowa 36, Nowe Osiny, 05-300 Mińsk Mazowiecki	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
6.	Gminny Klub Sportowy „Tygrys” Huta Mińska, ul. Szkolna 1, Huta Mińska, 05-300 Mińsk Mazowiecki	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
7.	Uczniowski Klub Sportowy Judo „Kontra”, ul. Budowlana 12, 05-300 Mińsk Mazowiecki	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży szkolnej.
8.	Parafialno-Uczniowski Klub Sportowy „Mewa”, ul. Stefana Kard. Wyszyńskiego 54, 05-300 Mińsk Mazowiecki	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży szkolnej.
9.	Klub Sportowy OSP „Burza” Brzózce, Brzózce, ul. Strażacka 2, 05-300 Mińsk Mazowiecki	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
10.	Klub Sportowy „RC Mazovia Mińsk Mazowiecki”, ul. Armii Ludowej 6, 05-300 Mińsk Mazowiecki	Popularyzacja sportu amatorskiego, rekreacyjnego, turystyki, rekreacji, hobby.

11.	OSP w Dłużce, Dłużka 100, 05-300 Mińsk Mazowiecki	- Ratownictwo i ochrona ludności, pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą, - Czynne włączanie się w organizację imprez kulturalnych i sportowych.
12.	OSP w Niedziałce Starej, Stara Niedziałka, ul. Strażacka 4, 05-300 Mińsk Mazowiecki	
13.	OSP w Janowie, Janów, ul. Strażacka 5, 05-300 Mińsk Mazowiecki	
14.	OSP w Brzózem, Brzóze, ul. Strażacka 2, 05-300 Mińsk Mazowiecki	
15.	OSP w Stojadłach, Stojadła, ul. Strażacka 2, 05-300 Mińsk Mazowiecki	
16.	OSP w Królewcu, Królewec, ul. Wspólna 116, 05-300 Mińsk Mazowiecki	
17.	OSP w Zamieniu, Zamienie, ul. Osiedlowa 1, 05-300 Mińsk Mazowiecki	
18.	OSP w Targówce, Targówka, ul. Mazowiecka 39, 05-300 Mińsk Mazowiecki	

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

W 2020 r. w gminie Mińsk Mazowiecki funkcjonowało 7 parafii Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 59. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej	Huta Mińska, ul. Nowa 1, 05-300 Mińsk Mazowiecki
2.	Parafia pw. Miłosierdzia Bożego	Żuków 13A, 05-300 Mińsk Mazowiecki
3.	Parafia pw. Zwiastowania Pańskiego w Zamieniu	Zamienie, ul. Kościelna 24a, 05-300 Mińsk Mazowiecki
4.	Parafia pw. Matki Bożej Dobrej Rady w Wólce Mińskiej	Wólka Mińska, ul. Mazowiecka 59, 05-300 Mińsk Mazowiecki
5.	Parafia pw. Św. Antoniego z Padwy w Ignacowie	Ignaców 11, 05-300 Mińsk Mazowiecki
6.	Parafia pw. Matki Bożej z Guadalupe w Budach Barcząckich	Budy Barcząckie, ul. Mazowiecka 33, 05-300 Mińsk Mazowiecki
7.	Parafia pw. Matki Bożej Jasnogórskiej w Królewcu	ul. Kościelna 20, Królewec, 05-300 Mińsk Mazowiecki

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

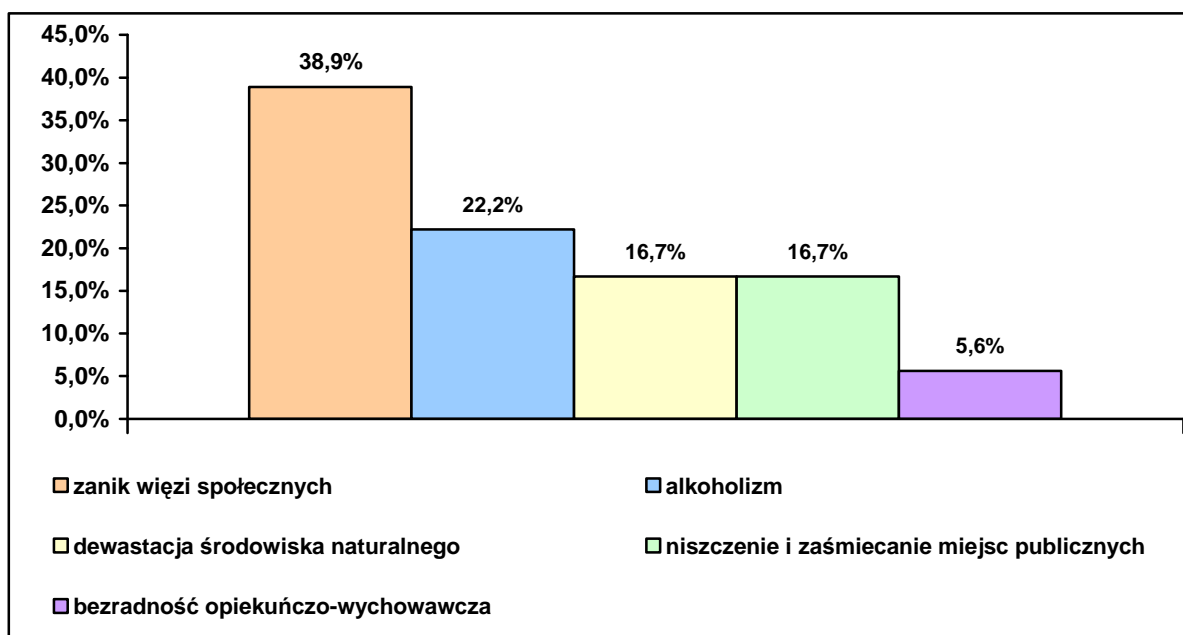
Parafie z gminy Mińsk Mazowiecki wchodzi w skład diecezji warszawsko-praskiej, zaś w podziale dekanalnym parafie w Żukowie, Zamieniu i Królewcu należą

do dekanatu mińskiego – Św. Antoniego z Padwy, a pozostałe do dekanatu mińskiego – Narodzenia NMP.

19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono także o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

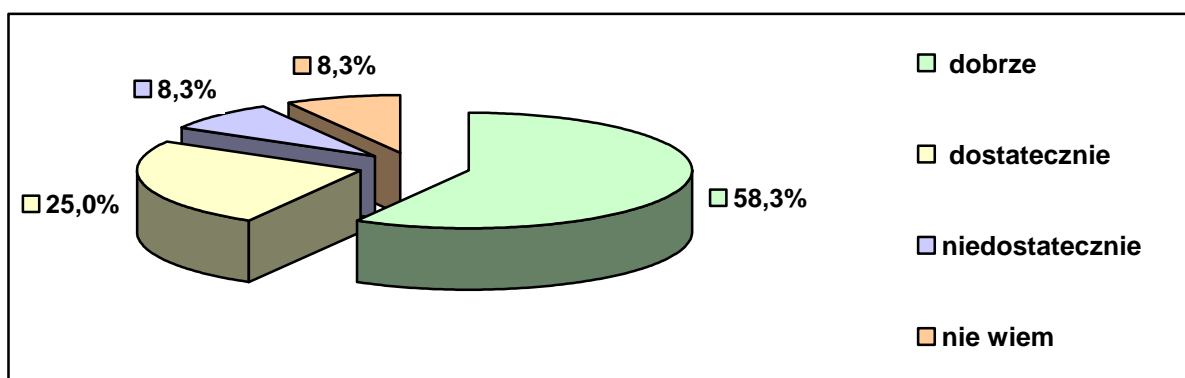
Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali zanik więzi społecznych i alkoholizm. W dalszej kolejności wymieniali dewastację środowiska naturalnego, niszczenie i zaśmiecanie miejsc publicznych oraz bezradność opiekuńczo-wychowawczą.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania lokalnych imprez integracyjnych i wydarzeń kulturalnych oraz stworzenia oferty aktywizującej seniorów, a także zintensyfikowania działań podejmowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną. Zwrócono również uwagę na potrzebę utworzenia klubu seniora oraz Gminnego Ośrodka Kultury lub rozszerzenie współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury. Według niektórych

respondentów władze gminy powinny wykazywać się większym zdecydowaniem w podejmowanych działaniach oraz przedstawić jasne zasady realizacji strategii rozwoju.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 17. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

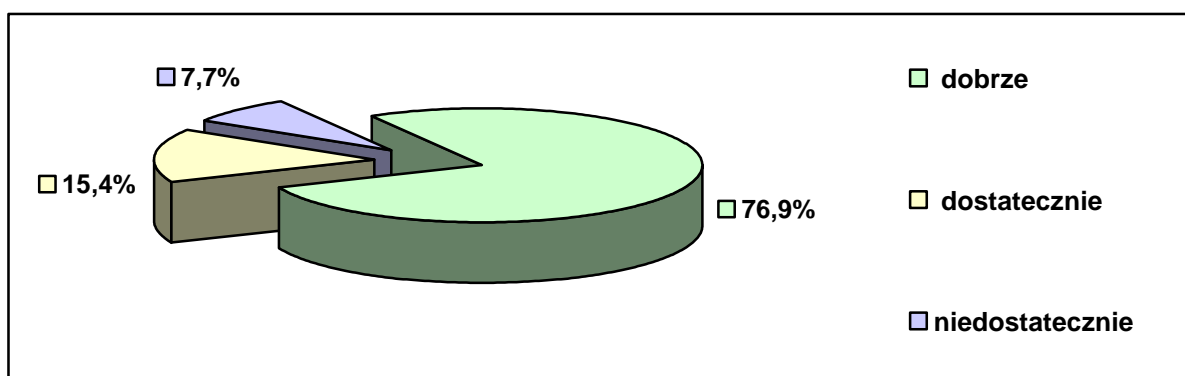

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili komunikację z władzami samorządowymi. Zdaniem 58,3% ankietowanych jest ona dobra, z kolei jedna czwarta pytanych przyznała, że jest dostateczna. Jednak 8,3% badanych uznało ją za niedostateczną i taki sam odsetek respondentów nie wyraził opinii w tej kwestii.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Mińsk Mazowiecki jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu

zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy 92,3% respondentów wyraziło opinię pozytywną. Opinii tej nie podziela 7,7% badanych.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości szans kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz w odniesieniu się do występujących barier.

W latach 2018-2020 w gminie Mińsk Mazowiecki struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale ponad połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 60. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba ludności gminy ogółem	15 107	15 239	15 389
liczba kobiet	7 671	7 720	7 807
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	50,78%	50,66%	50,73%

Dane Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim w latach 2018-2019 kobiety stanowiły większość ogółu osób bezrobotnych w gminie, natomiast w 2020 r. w gminie więcej było bezrobotnych mężczyzn.

Tabela 61. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba bezrobotnych ogółem	287	255	356
liczba bezrobotnych kobiet	148	132	169
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	51,6%	51,8%	47,5%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

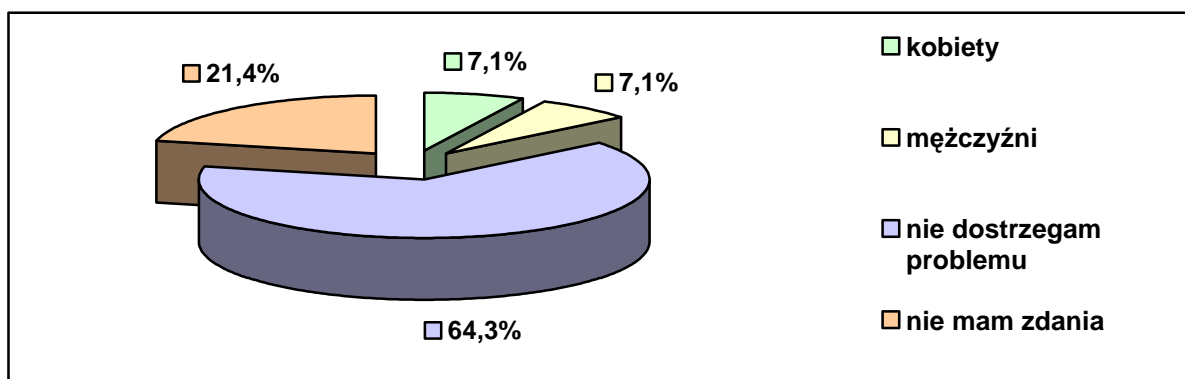
Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety przeważały we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, średnim

ogólnokształcącym oraz policealnym i średnim zawodowym, osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy, od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy, osób ze stażem pracy do 1 roku, od 1 roku do 5 lat oraz od 5 do 10 lat, a także osób w wieku 25-34 lata, 35-44 lata i 18-24 lata. Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy.

Problemy dotyczące równości szans nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. W ramach diagnozy sytuacji w gminie Mińsk Mazowiecki przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 14 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Respondentów zapytano na wstępie, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Problemu zawartego w pytaniu nie dostrzega 64,3% respondentów. Według 7,1% ankietowanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Taki sam odsetek (7,1%) badanych stwierdził, że są to mężczyźni. Opinii w tej sprawie nie wyraziło 21,4% pytanych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

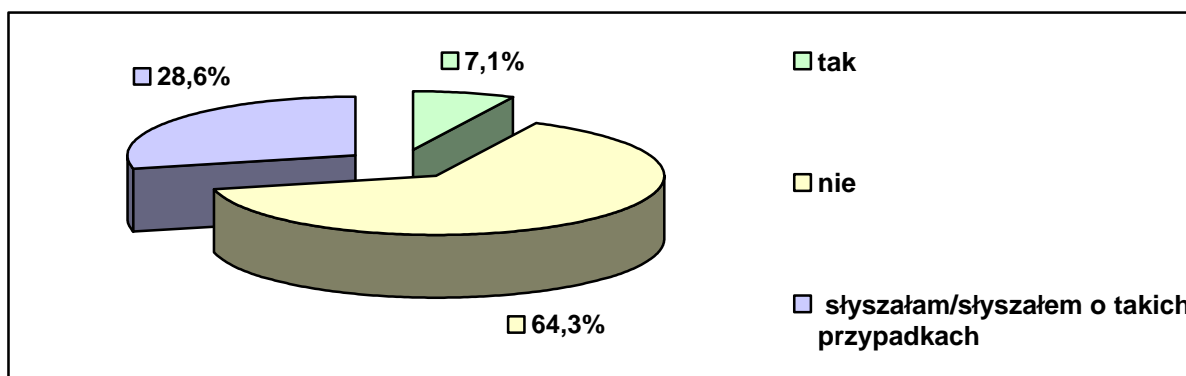
Wykres 19. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Zdecydowana większość (64,3%) spośród pytanych mieszkańców odpowiedziała, że nie spotkała się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 28,6% badanych stwierdziło, że słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a 7,1% ankietowanych przyznało, iż takie przypadki zna. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

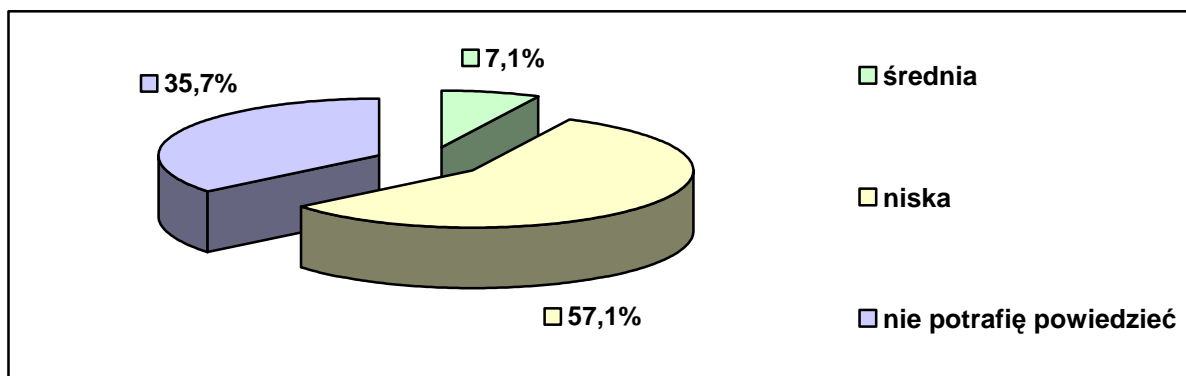
Wykres 20. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności szans kobiet i mężczyzn w gminie. Według 57,1% badanych skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest niska, z kolei 7,1% pytanym stwierdziło, że jest ona średnia. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 35,7% ankietowanych. Poniższy wykres pokazuje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 21. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

Dane z badania ankietowego

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć. Potrzebę prowadzenia takich działań potwierdziło 42,9% badanych. Jednocześnie 21,4% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne. Tak sformułowanej kwestii nie potrafiło rozstrzygnąć 35,7% respondentów.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn. Respondenci najczęściej wskazywali płace (30,8%) oraz życie rodzinne, działalność społeczną i ochronę

zdrowia (po 15,4%), a także rynek pracy, awans zawodowy i udział we władzach samorządowych (po 7,7%).

Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, prowadzenia kampanii społecznych rozszerzających wiedzę w kwestii dyskryminacji oraz wyeliminowania nepotyzmu.

21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych (GOPS) 	<ul style="list-style-type: none"> niepodejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie

<ul style="list-style-type: none"> • realizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem (GOPS) • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie • niski poziom występowania problemu bezdomności na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • nieinicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • nieprowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • niepodejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • niepodejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • nieprowadzenie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • nierealizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • nieinicjowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie • rosnące zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • wzrastająca liczba ofert pracy dla bezrobotnych • zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności • niepostępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy • niezwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością • korzystne położenie geograficzne – bliskość miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • lekko wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) mogących ograniczać bezrobocie w gminie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: upowszechnianie przez GOPS informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, realizowanie przez Ośrodek różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem,

a także diagnozowanie problemu bezdomności i niski poziom występowania tego problemu w gminie. Szczególnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: lekko wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet, brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, a także brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) mogących ograniczać bezrobocie w gminie.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia (na terenie miasta Mińsk Mazowiecki) • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • wystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej (funkcjonujące świadczenie pieniężne „Gminny bon żłobkowy”) • zadowalająca oferta opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie – istnieje potrzeba zatrudnienia

<ul style="list-style-type: none"> • edukacji sytuacja finansowa gminy • potrzeba powstania programu profilaktyczno-edukacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • psychologa • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • niezmnijające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia (na terenie miasta Mińsk Mazowiecki), analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie. Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie (istnieje potrzeba zatrudnienia psychologa), nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie, jak również niezmnijające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (na terenie miasta Mińsk Mazowiecki) • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych • brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami uzależnień

<p>działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości ekologicznej oraz zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • istnienie finansowych i lokalowych barier utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • słabo rozwinięta komunikacja • wzrastająca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (na terenie miasta Mińsk Mazowiecki), inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, a także podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz

realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze. Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze, wskazane słabe strony i zagrożenia – wzrastająca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, brak punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych, brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami uzależnień czy istnienie finansowych i lokalowych barier utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • diagnozowanie potrzeb osób starszych • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi 	<ul style="list-style-type: none"> • brak na terenie gminy form wsparcia osób starszych, jak klub seniora czy domy dziennego pobytu • niezapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej • niewrażliwość społeczności lokalnej na problemy osób starszych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych • potrzeba zwiększenia zainteresowania ze strony władz gminy potrzebami osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • zwiększająca się liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami osób starszych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, diagnozowanie potrzeb osób starszych, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, zwiększająca się liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin, jak również brak dostępu osób starszych do takich form wsparcia, jak klub seniora czy domy dziennego pobytu i brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami osób starszych. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych • wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze

<ul style="list-style-type: none"> • społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcia pomocy społecznej • brak na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej, np. warsztatów terapii zajęciowej
---	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy, informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, a także prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Nie należy jednak tracić z oczu zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych, wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, deficyt na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej, np. warsztatów terapii zajęciowej, jak również brak wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczna liczba działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • niepodejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu

<p>pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • współpraca przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych na rzecz społeczności lokalnej 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • wzrastające zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • rosnąca liczba osób zainteresowanych świadczeniem wolontariatu • możliwość poszerzenia działań mających na celu poprawę życia mieszkańców gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • niewystarczające otwarcie społeczności na kwestie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej, a także współpraca przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych na rzecz społeczności lokalnej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej. Jednakże mocne

strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przestonić wagi dostrzeżanego i zasygnalizowanego zagrożenia, z jakim należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, jak również niewystarczające otwarcie społeczności na kwestie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotna kwestia rzutuująca na kształt programu działań w tym obszarze.

22. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Z uwagi na fakt, że istnieje konieczność zachowania ciągłości działań o charakterze strategicznym, punktem odniesienia dla programowania aktualnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027 powinna być poprzednia strategia, tak aby kontynuować to, co wymaga dalszych inwestycji społecznych oraz wprowadzać zmiany w tych elementach, które wymagają korekty z uwagi na współczesny kontekst społeczny, gospodarczy, środowiskowy, czy także ten związany ze skutkami pandemii koronawirusa. W ramach oceny wdrożenia poprzednio realizowanej strategii wskazano m.in. osiągnięcia i trudności we wdrażaniu strategii oraz najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane

Trudności we wdrażaniu strategii:

- trudne warunki lokalowe GOPS-u;
- brak środków zewnętrznych na realizację zadań pomocy społecznej;
- położenie geograficzne gminy – wsie gminy są rozproszone.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- spadek liczby osób i rodzin zagrożonych ubóstwem;
- spadek poziomu bezrobocia wśród mieszkańców gminy;
- podejmowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej;
- szersza dostępność informacji dla mieszkańców gminy;
- większa świadomość społeczna;
- poszerzenie kadry GOPS-u.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- profesjonalizacja kadry pomocy społecznej;
- zwiększenie udziału seniorów w życiu społecznym;
- działania mające na celu zmniejszenie skali przemocy w rodzinie.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Mińsk Mazowiecki;
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mińsk Mazowiecki;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Ogólna ocena realizacji założeń strategii:

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany w zakresie problemów społecznych, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 3, co oznacza, że częściowo wdrożono przyjęte założenia programowe.

Działania ocenione najwyżej:

- spadek liczby osób i rodzin zagrożonych ubóstwem.

Działania ocenione najniżej:

- brak współpracy z innymi uprawnionymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
- niedostateczna ilość zewnętrznych środków na finansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej.

III. PROGRAMOWANIE

Wyniki diagnozy problemów społecznych, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych oraz analizie SWOT, ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii i wnioski płynące z tej oceny pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027. Zostały one przedstawione w formie wizji i misji, celów i kierunków działań. Działania zostały wyznaczone w obrębie celów strategicznych i operacyjnych z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności, zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie**
4. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
5. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
6. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom gminy**
7. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań umożliwiających niwelowanie i rozwiązywanie problemów społecznych występujących w gminie. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Zapewnienie mieszkańcom szerokiej dostępności do usług społecznych oraz warunków sprzyjających rozwojowi lokalnego kapitału społecznego”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„Podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki”.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Realizacja zaprogramowanych celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy.

Wytyczone cele strategii zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Pomoc mieszkańcom dotkniętym i zagrożonym ubóstwem.	<ol style="list-style-type: none"> Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. Aktywne ograniczanie zjawiska dziedziczenia biedy oraz wyuczonej bezradności poprzez m.in. podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi liderami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz z Kościołem. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub 	działania ciągłe

	<p>dotkniętych ubóstwem.</p> <p>5. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem.</p>	
<p>2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i wsparcie dla osób poszukujących pracy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 5. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 6. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 7. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci. 	<p>działania ciągłe</p> <p>w zależności od potrzeb</p>
<p>3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom 	<p>działania ciągłe</p>

	zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.	
--	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	3 047 250	4 000 000	UG/GOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	osoba	262	215	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	198	175	GOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	133	110	GOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	3	1	GOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu	%	2,53	2,1	GOPS	raz w roku

pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy					
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	474	450	GOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	0	5	GOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	356	310	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	169	150	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	3,77	2,8	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościoł, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne UE, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

**CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY,
WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY,
PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE**

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Wzmacnianie potencjału rodzin.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie rodzinom pomocy z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 3. Promowanie prawidłowego modelu rodziny i edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 5. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 6. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 7. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła. 	<p>działania ciągłe</p>

<p>2. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Rozpoznawanie i zabezpieczanie potrzeb społecznych dzieci i młodzieży, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy. 	<p>działania ciągłe</p>
<p>3. Przeciwdziałanie problemom uzależnień, pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 2. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 	<p>działania ciągłe</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 6. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 7. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 8. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii. 	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	185	160	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa	rodzina	44	35	GOPS	raz w roku

domowego					
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	217	200	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	15	12	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	11	8	GOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	0	0	GOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	2	1	GOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	9	7	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	772	750	GOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	99	90	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	110	120	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne	specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.
--	--	---

CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Aktywna polityka senioralna – realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 4. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych oraz rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 5. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Poszerzanie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 7. Podjęcie działań w celu utworzenia Klubu Seniora na terenie gminy. 	działania ciągłe

	8. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	
2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych i podejmowanie współpracy z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne. 	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	2 389	2 430	UG	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	15,52	16,1	UG	raz w roku

liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	35	42	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	75	80	GOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	10	14	GOPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	19	20	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego stylu życia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej oraz realizowanie programów zdrowotnych. 3. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 4. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 5. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców. 	działania ciągłe
2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu. 	działania ciągłe
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 	działania ciągłe

<p>placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 3. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 4. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami. 	
---	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
<p>przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej</p>	<p>działanie</p>	<p>b.d</p>		<p>UG, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia</p>	<p>raz w roku</p>
<p>przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego</p>	<p>działanie</p>	<p>b.d.</p>		<p>UG, NGO-s, placówki oświatowe, jednostki rekreacyjno-sportowe</p>	<p>raz w roku</p>

badania profilaktyczne dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	b.d.		UG, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie gminy, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo	186	170	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	7 programów dla 1 397 uczniów	7 programów dla 1 400 uczniów	placówki oświatowe, PZPPP	raz w roku
liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa na drodze	inwestycja	80 inwestycji na kwotę 4 034 645,17 zł	100 inwestycji na kwotę 4 500 000 zł	UG	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna,	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej,

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	społeczność lokalna	środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.
---	---------------------	---

CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy 	działania ciągłe

	współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy	
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym. 	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	55	70	GOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	18	20	UG, NGOs, GOPS	raz w roku

liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	50	80	UG, GOPS, ZI, GKRPA, NGOs	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	49	55	UG, RM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
<p>CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
<p>CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,

	<ul style="list-style-type: none"> - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
<p>CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
<p>CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,

CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO.

- podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej,
- podniesienie jakości świadczonych usług,
- większa aktywność społeczna mieszkańców gminy,
- wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Podstawowym źródłem finansowania działań wynikających z założeń programowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027 będą środki pochodzące z budżetu gminy w orientacyjnej wysokości odpowiadającej poziomowi wydatków Gminy w 2020 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 – edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina, tzn. 29 147 545,63 zł. Pełna realizacja Strategii nie będzie jednak możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania.

Zakłada się, iż środki mające sfinansować poszczególne działania w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pochodzić będą również z następujących źródeł:

- środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej,
- środków własnych organizacji pozarządowych.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (2020 r.) i roku ostatniego badania (dynamika).

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027 jest bowiem dokumentem o charakterze otwartym, w związku z czym powinna dynamicznie reagować na pojawiające się wyzwania wynikające z nowych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Obok prowadzonego monitoringu Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji. Celem ewaluacji, w odróżnieniu od monitoringu, jest usprawnienie danego projektu. Ewaluacja musi opierać się na założeniach dotyczących związków pomiędzy prowadzonymi działaniami a ich efektami. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach.

Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają, czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm gminy, nie tylko jej tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd gminy, jej jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027 powstaje w drugim roku trwania pandemii koronawirusa.

Trudno na obecnym etapie oszacować skutki, jakie pandemia może spowodować, zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej kraju, a co za tym idzie, gminy Mińsk Mazowiecki. Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;
- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy starszych mieszkańców gminy;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących gminę;
- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy się jednak liczyć w trzech wymienionych na końcu obszarach: bezrobociu, pomocy społecznej i kwestii problemów uzależnień z możliwymi odstępstwami od poczynionych założeń. W związku z tym należy baczniej monitorować zagrożenia dotyczące miejscowego rynku pracy oraz kwestii bezrobocia i w razie wystąpienia niekorzystnych tendencji, dostosować odpowiednio strukturę i zasoby pomocy społecznej do zapobiegania możliwym niepożądanym skutkom, mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii;
3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
4. Program Współpracy Gminy Mińsk Mazowiecki z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Uprawnionymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2027 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	77
---------------------------------------	----

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	5
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020	17
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020	18
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2020	18
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2020 r.	19
Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2020	20
Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	21
Tabela 9. Gospodarstwa rolne na terenie gminy	21
Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy w latach 2018-2020	22
Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020	22
Tabela 12. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020	23
Tabela 13. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2020/2021	23
Tabela 14. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021	23
Tabela 15. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021	24
Tabela 16. Placówki kultury w gminie w 2020 r.	25
Tabela 17. Wykaz placówek kultury w 2020 r.	25
Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 r.	27
Tabela 19. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych na terenie gminy w 2020 r.	28
Tabela 20. Wykaz klubów sportowych na terenie gminy w 2020 r.	30
Tabela 21. Sport i rekreacja w 2020 r.	30
Tabela 22. Baza noclegowa w 2020 r.	32
Tabela 23. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.	35
Tabela 24. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.	36
Tabela 25. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc społeczną w latach 2018-2020 .	37
Tabela 26. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	37
Tabela 27. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	37
Tabela 28. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	38
Tabela 29. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	38
Tabela 30. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2018-2020	40
Tabela 31. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020	41
Tabela 32. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020	42
Tabela 33. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020	42
Tabela 34. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2020	44
Tabela 35. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020	44
Tabela 36. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020	47
Tabela 37. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2020 r.	48
Tabela 38. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020	49
Tabela 39. Stan bezrobocia w gminie w latach 2018-2020	49
Tabela 40. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020	50
Tabela 41. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	50
Tabela 42. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy	52
Tabela 43. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020	54
Tabela 44. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020	54
Tabela 45. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	54
Tabela 46. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020	55
Tabela 47. Działalność GKRP w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	55

Tabela 48. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	55
Tabela 49. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020.....	58
Tabela 50. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.....	60
Tabela 51. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020	62
Tabela 52. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020.....	63
Tabela 53. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2020.....	66
Tabela 54. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020	66
Tabela 55. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	67
Tabela 56. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	68
Tabela 57. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	68
Tabela 58. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2020 r.....	69
Tabela 59. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy.....	71
Tabela 60. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2020.....	74
Tabela 61. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2020	74

Wykresy

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020	17
Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020.....	18
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	26
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?	26
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?.....	27
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?	32
Wykres 7. Przystępstwa stwierdzone w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2012-2020	33
Wykres 8. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2012-2020	34
Wykres 9. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	35
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	40
Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	53
Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?.....	56
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	57
Wykres 14. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	57
Wykres 15. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?.....	69
Wykres 16. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uciążliwie ujawniają się w gminie?	72
Wykres 17. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	73
Wykres 18. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?	73
Wykres 19. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	75
Wykres 20. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	76
Wykres 21. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?.....	76